

31/4/22

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మే నెల 3 వ తేది బుధవారము

No. 27.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సేవ త్వరము, వైశాఖ మాస శుద్ధ షష్ఠి ౬.

సంచిక ౨౭

హిందూ దేశచరిత్రము

(1)

రెండవ భాగము, మూడవ భాగము

ఇవి రెండును

విజయనగరము మహారాజా కృతేజ ప్రాశస్త్య రగు ఎమ్. వెంకటరంగయ్య ఎమ్. ఏ., గారిచే వ్రాయబడినవి.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు.

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras.

హిందూ దేశమున టూ పుస్తకములు రెండు పాత్రలు

హిందూ దేశమున రెండు పాత్రలు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విడుదలయ్యెను

కేంద్రము

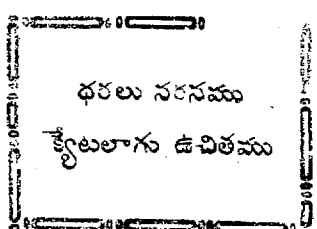
(808P)

పుస్తకము

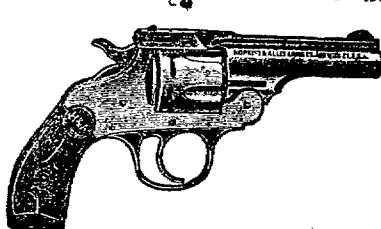
[ప్రాచీనము ౧౮౬౩ సం

౧౮ వేలరూ.

ధర్మ సత్యము
శ్రీమద్భగవద్గీత

హిందూ దేశము, తీర్థ, ౪౬ వంశ శత్రువుల దొరవంశ.

హిందూ దేశము, తీర్థ, ౪౬ వంశ శత్రువుల దొరవంశ.

హిందూ దేశము, తీర్థ, ౪౬ వంశ శత్రువుల దొరవంశ.

పెన్సిల్లు!

మన దేశములో చేసిన పెన్సిల్లు!!

పెట్టుబడి, సామానులు, పనివేతలు సమస్తము మనదేశములోనివే.

"దేశములోని ప్రజలు బ్రతికే సుఖించవలెనంటే దేశములో చేసిన వస్తువులు కొనండి"

మా కాపీ పెన్సిలు దేనికిని తీసిపోదు. (3462)

ఒకరూపాయి పంపిన అన్నిరకములు గల నమూనాకట్ట పంపబడును.

ఏకెంటు:-పి. యస్. శర్మ కంపెనీ, బెంగళు. (నెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజామ జిల్లాలకు) వ్యాపారధారకు వ్రాయండి. మదరాసు పెన్సిలు ప్యాక్టరీ, వావర్కనుపేట పోస్టు, మదరాసు.

ప్రచుండమైన ఈ ఉష్ణ కాలమునందు దేహమునన్ను ముఖ్యముగ మెదడునన్ను చల్లగ పెట్టుటకు

భృంగామలక తైలము

అనే స్నాన తైలము

చాల

ప్రసిద్ధి జెందినది.

కండ్లవంటి, హస్తపాదములదాహము, శరీరతాపము ఇవి ఈ తైలోపయోగమునకు వెంటనే నివృత్తి యగును.

మెదడుకు చాల చలనయిచ్చును. చర్మము వృద్ధువుగాను, చల్లదిగాను, ఆరోగ్యముగాను అగుచున్నది. వెంట్రుకలు

అకాలములో వెలుపగుట, పూడిపోవుట వీనిని నివృత్తింపను. సూర్యాగస్తమ మొదలయిన తలనొప్పులు, తలచుట్టుట

మొదలైన వికారములున్న నివారణ పురుగును. అనేక ఆయుర్వేద - ఆంగల వైద్యశ్రేణులవల్ల ఈ తైలము క్లాఫింపబడి

యొన్నది. దీప్తోమా బొందిన ఆయుర్వేద నికేతనున్న యస్. కే. పి. డి. ఆయుర్వేదావృత్తియందు

ప్రధాన డాక్టరున్న వైద్యకలానిధి సుపాదకులుగాను నుండు (8497)

ఆయుర్వేద భాషయొ ఘండల యం. దురైస్వామి ఆయుర్వేద - డి. కే. ఏ. సి.

వారిచేత ఈ తైలము తయారుచేయబడినది ఖరీద సీసా 1-కి రూ. 1-4-0. తపాలాఖర్చు మొదలైనవి ప్రత్యేకము.

ఆర్యబేషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆపూర్వగ్రంథములో జగ్గనీ గారడి, యోగదృష్టి హస్తలాఘము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లపేజీ తమాషాలు విచిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మదృఢముగా మేజిక్ చేయగలరని గాఢగ్రంథీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ. 4-0-0 లు. 2118-688) పి. ఆర్. శాస్త్రసంపాదకుడు, బెంగళు, గుంటూరు జిల్లా.

తొట్టిస్నానము చేయుతొట్టు

మనప్రసిద్ధ (మహిని) వైద్యశాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యస్. రావుగారివల్ల కనిపెట్ట బడినమంచి శుభచెక్కతో చేయబడి స్నానమునకు మిక్కిలి సుఖము గాయుండును. 80 గాలనులనీరు పట్టును. కలయువారు ఆర్థిక తోరు 1-0-0 అద్వాక్కు పంపుతూ పోస్టాఫీసు రయిలుపేషను వివరముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీద రు. 5-0-0 లు మాత్రమే వి. పి రయిలు ఖర్చులవేరే (3486) స్వదేశి స్టోర్సు, 82 చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

బహుమానము

వైద్య విద్య
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, చివాబాదరొడ్డు, మదరాసు.

BOON TO STUDENTS!!
SOVEREIGN
SPERMATORRHOEA PILLS
MAGICAL CURE FOR EMISSIONS. ORDER FOR 21 PILLS FOR COMPLETE CURE.
DR. RAMACHANDRA ROW, MARKET TANK COGNARA

(3081) "కత్తికట్టలు"

వైద్యకత్తికట్టలు ౫౭ను పొందు గలవి. సాగవైద్య 1-కి రూ. 4-8-0
దీనిని కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చు వేరే మయ్యవారు పోస్టుతో బహుపాపాయి అద్వాక్కు పంపవలెను. పి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc వైద్యపుం. (గోదావరిజిల్లా) తెలిగ్రాఫ్ అడ్రెసు: "ఇండిస్ట్రీసు" వైద్యపుం.

ఖ్యాతి చెందిన ఆంధ్ర ప్రముఖులచే పోషించబడుచున్నది.

ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

ఏషియన్ అను యీ భీమా కంపెనీ పాలిసిదారులకు మితిలేని లాభములను, సౌకర్యములను యిచ్చుచున్నది.

ఏషియన్ స్పెషల్ ఎన్ డౌ మెంటు పాలిసి రెండువిధముల ఆధారముల కలుగజేయుచున్నది.

మొదటిసారి మీ ముగిలిననునందును, మరియుక సారి మీ అనంతరము మీ కుటుంబములకు ఎన్ డౌ మెంటు (ఆధార ద్రవ్యము) యివ్వబడును. భీమా చేయించుకొనగోరువారు ముందుగా ఏషియన్ కంపెనీ వారి నిబంధనల మున్నగు విషయములను సాకల్యముగా చదివి తరువాత తమ కిష్ట మున్నచోట భీమా చేయించుకొన గోరదము ఇతర వివరములను ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసిన పొందగలరు.

జి. ఏ. ఎస్. రావు. బి. (Com)
సీఫ్ ఆఫ్ సై జింగు ఇన్ స్పెక్టరు,
మకాం నూనూరుపేట పోస్టు,

జె. కె. రాజారావు పంతులు,
కార్యదర్శి, మద్రాసు. (బ్రాంచి,
పోస్టు గుంటూరు.

60

ఒంగాళి దేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, నమ్మకమైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలనలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

డైరెక్టరులు:— జడ్డీ, గజ్ జడ్డీ, నకిలు, జమిందారు మొదలగువారు గలరు.

హెడ్ క్వార్టర్లు:— 8, 8/1 ఆస్ట్రేలియన్ వీధి, డక్కా.

బ్రాంచీలు:— కేకతల్లా 212 శా బజారు వీధి, 155-1 అప్పరు చిట్టూరోడ్డు (హోవబజారు) హరిజన్ రోడ్డు (బారాబజారు) భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమేనేరింగు, జాల్ పాయిగురి, డార్జిలింగు, కాకి, ముక్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మద్రాసు.

కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇనాముగా పంపబడును.

(1) గృహవైద్యము (తెంగాలీ) (2) కామకామము (3) పరిక్షలో లేనివిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు (నాగరి) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు తెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము వార్షికు విధము. (టైండ్ యోగము యినాం) మకరభజన తులము 1-కి ధర రూ 4; (8) ఇంద్రకులాంతక (జ్వరమాత్రలు) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; శరవాద్యసల బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; వ్యవసాహసన సేరు 1-కి రూ 4.

ఇ స న థ లె

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరము కలిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను కానియ్యక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయం కాలములందు పూటకు ఒకమోతాదుచొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ ట్టా

తిమ్మరువాయువు, యూజిక్ ఆసిడ్ మూత్రకృచ్ఛ్యరోగము మున్నగువాటికి తగిన దివ్యౌషధ మిది యొక్కటయే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్సు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, పోర్టు - బొంబాయి.

Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజంట్లు. (25)

ఓ పో మో గా ని

మీరు బహుశా పోయి వచ్చినతరువాత చాలా దీర్ఘకాలమును సమయానుగతముగా వెండిండ్లు విందులు రాములలో నైనను ఈ ఆర్తరస యొక్కయోగించిన మంచి గోళాభివృద్ధులు వాడనకు యిచ్చి మనముకు నుముఖునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా ట్రైలు

కేవలకాలములో ఉపయోగించుతూ వచ్చిన శీతలమలకు చూచునూ సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక శ్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిమటుంబములోన ఆవశ్యకము.

ఎల్లచోట్లను విక్రయించబడును. ఓటోమోపాని ధర బుడ్డి 1-కి రూ 2, 1, 0-12-0, 0-8-0. రోబినియా ట్రైలుధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, 6, Hander st, Madras. షియాం కంపెనీ, రిలండ్రు వీధి మదరాసు

ప్రోటల్స్

దంత వ్యాధి సంహరిణి

సకలరోగములను పోగొట్టు నొక కటువౌషధము.

ఈ వౌషధము 5 బొట్లు 2 బొట్లు నీళ్ళలో కలిపి దినము రెండుపూటల పుక్కిలించిన పంటినొప్పి, పండ్లు జలుబులందు, పంటినుండి రక్తము, చీము ప్రవించుట, దుర్వాసన, పండ్లు ఆడుట, పీటిరి పోగొట్టి, పండ్లును గట్టిపరచును నోటిని సువాసనతో నుండును. పండ్లకు శుభ్రముగ నుండును. బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.

సుఖినజాన్ (నూరనోత్పల్లి)

గాయములకు, కీళ్ళపట్లకు, నొప్పులకు 5 ముగ్గనొప్పులకు, కాళ్ళచేతుల పట్లకు, మెడనొప్పి, కంఠనొప్పి చర్మముమీద మంటలకు, దగ్గులకు, శీతలము, జలరోగము, విషజ్వరములకు, నడుమునొప్పి, కత్తిగాములకు గోమ కాటుకు, ఇతర విష కాటుకలకు, ఇతర అన్ని నొప్పులకు వైపుత, టైలము మొదలగునవి పూత పూయు సకల నొప్పులకును ఉపయోగించును. బుడ్డి 1-కి రూ 0-8-0.

మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) పోస్టు బాక్సు నెం. 1208, మదరాసు.

గ్రంథాల యోద్యమము

శ్రీయుత యాతగిరి లక్ష్మీవేంకటరమణగారు ఏప్రియలు 1 తేదీగల యాత్రాపత్రికలో "బ్రమరించిన 'ఆంధ్రధర్మగ్రంథాల యోద్యమము— ఒక సందేశము" నను ప్రశ్న విషయమున నే నీ క్రింది ప్రత్యుత్తరమును వ్రాయుచున్నాడను.

రాజకీయాదివిషయములవలె నొక కాలమున బుట్టి యొక కొంత కాలము విజృంభించి మఱియొక కాలమున నశించునది గాక గ్రంథాలయవిషయములు సర్వకాలసర్వాస్థలయందును ప్రజాసామాన్యమునందు వ్యాప్తము గలిగి వృద్ధితో నుండవలసినవై యున్నవి. తక్కిన యుద్యమములకు వలె గ్రంథాల యోద్యమమునకు జరిపతులవలసి మార్పులు కలుగ నేరవు. ఏకాల మందైనను గ్రంథాలయములు చేయవలసినపని యొకవిధమే గాని వేరుగాదు. ఏ యోద్యమమునకు సంబంధించిన గ్రంథాలయ లైసెన్సు సంపాదించి భవనమున భద్రపఱచుటయు వానిని ప్రజలచే తెలిపించుటయు భాండాగారముల విధి విధాన నాయాయాద్య మముల వృద్ధాదులతో భాండాగారముల కెంతమాత్రమును సంబంధము లేదు వానియొద్దేకములు ఫలించునట్లుగాని నశించునట్లుగాని భాండాగారములు పనిసేయవు. ఉన్నవియున్నట్లు లా యుద్యమముల యంకిములను వెల్లడిపఱచుట మాత్రమే గ్రంథాలయముల కర్తవ్యము.

గాంధీమహాత్ముని యొక్క గాని తిలకవారాజయొక్క గాని జీవితచారిత్రమును వారి కార్యవిధానములను దెలుపు గ్రంథములను భాండాగారములు సంపాదించ వచ్చును. వానిని తమ సామాజికతలచే పరిపించవచ్చును. కాని వారిభావములు సఫలము లగునటుల భాండాగారము రాజకీయవాతావరణము నందు బ్రవేశించి పరిశీలించాలవు. దొరకనమువారియెడల గాని సహాయనిరాకరణావలంబుల యెడలగాని మఱియే యితర సంఘము నెడలగాని ప్రత్యేకమును విశోధభావముగాని స్నేహ భావముగాని వహించి భాండాగారము లెన్నటికి పనిచేయవు. కావుననే జహువిధులగు ప్రజలందఱును నే సంశయమును పొందక భాండాగారోద్యమమున నేకదీక్షితో పనిసేయుటకును, నందువలన దదుద్యమము సర్వజనులందును, సర్వదేశములందును, బహుళ వ్యాప్తము గలిగియుండుటకును నరకాశము కలుగుచున్నది.

ఈ విషయమును బర్యాలోచించియే "సమస్త యుద్యమములకును సంబంధించిన గ్రంథములను గ్రంథాలయమున నేక రించుటయే యీ యుద్యమము తక్కిన యుద్యమములకు జేయు గల సహాయముని" శ్రీయుత నాళము కృష్ణారావుగారును ప్రతి యుద్యమముయొక్క స్వభావస్వరూపములను నిర్ణయించి సర్వజనల కెఱిగించు శాధ్యతనుమాత్రమే గ్రంథాలయములు పూనవలయును గాని వానినాని ఫలసిద్ధితే ప్రయత్నించుభారము వహింపఁ జూడ"ని శ్రీయుత పులకత్తి భీమలింగముగారును వ్రాసియుండును.

కాబట్టి పఠావిధము లగుగ్రంథముల నన్నిటిని సంపాదించి భద్రపఱచుటయు వానిని వాసిభావము లున్నవి యున్నట్లు శ్రోతలకు వినిపించుటయు బాతకులచే జరిపించుటయు మాత్రమే గ్రంథాలయముల విధ్యుక్త ధ్యమముగాని యెల్లయుద్యమముల భారమును గ్రంథాలయోద్యమమే వహించి వాని యాశయములు సఫలము లగునటుల పనిసేయుట యనవలయును విశేషించి దానికి హానికరమును నని మాయభిప్రాయము.

రాజసుహౌద్రహము, చిం. వేంకటరమణయ్య. 29-4-1922. } అ. శంకరరావు.

మాగాణి భూములు అమ్మబడును

మోపాడు ప్రాజెక్టుక్రింద కొండాపురము గ్రామములో 55 ఎకరములు అమ్మబడును. భూమి చాల మంచిది. నీరు సమృద్ధి. మెరకభూమి సమీపములో విశేష చౌకగా లభించును. ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు నేలయివ్వబడును. కావలసినవారు చూడవచ్చును. ఉత్తరములను ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

దరిశి చంచయ్య బి. ఎస్. సి. ఆదయారు మద్రాసు.

శాసనసభలకు వెళ్తుందా?

సంస్కరణముల నిష్ప్రయోజిత్యము.

[అమృతబహువుత్రిక.]

చిట్టగాంధీగారు సమావేశమైన బెంగాలు రాష్ట్రీయసమావేశ ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునియొక్కయు, సభాధ్యక్షురాలయొక్కయు ఉత్సాహములను బ్రకటించుచు శాసనసభల విషయమై వారు తెలిపిన యభిప్రాయములను గూర్చి విమర్శించియుంటిమి. ముఖ్యము గ నాలోచింపవలసినది బడ్జెట్ కార్యక్రమమును గూర్చి గాదని యిదివరకే తెలిపియుంటిమి. నిర్మాణకార్యక్రమమును సాగించుటకు ఎల్లరును తమ యాకంపక్షిని వినియోగించవలసియుండ కొందరు నాయకులీ విషయమైన మీమాంసలయందు కాలము వృధాసేయుచున్నందులకు చింతించుకొనుచు మా వెనుకటివ్యాసముం దిట్లు పుట్టించి యుంటిమి. "శాసనసభల కన్నికలు జరుగటంకింక కను రెండుసంవత్సరముల క్యవత్తికలను. ఈలావు నిరాకరణావలంబులుగాని సమాకావదాలుగాని సంస్థాపనమునందు నిమ్మగు రైయుండలేను."

క్యవత్తియంతయో నుండుటయేగాక, పట్టుకారు కలకత్తాలో పెట్టెట్లు, మనవారివదియైన పేలమంది-నుప్రసిద్ధనాయకులతో సహా-కారాగారములం దుండగా-దానిని గూర్చి యాలోచించుట దయోవిహీనముగ గూడ నుండును. ఈసూతులగు భారతపుత్రులు నిర్బంధవిముక్తులైనపిమ్మట కాంగ్రెసునందీవిషయమును చర్చించుటకు శాసనసభల క్యవత్తికలను

మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘమువారు మరియొక విధముగ నభిప్రాయపడిరి. నిరంకుశాధికారవర్తన కృత్రిమమగుట నెదుర్కొనుటకు మన యంపాయముల గూడ మాన్యకాని శాసనసభలకు వెళ్లవలెనని డాక్టరు ముంజీయు, ఇతరయులను ఘనభర్తలను జిలించిరి. వీరికి దేశభక్తి తక్కువయని చెప్పటకే మాత్రమును అనీకాశములేదు. కాని శాసనసభలందు ప్రవేశింపవలెననాదము నాకపురపు కాంగ్రెసునందు చర్చకు వచ్చి యు అ మాంత్రిముగ నిరాకరింపబడెనని వీరు మరచి నట్లు తోచుచున్నది. శాసనసభలకు వెళ్లుట యుక్తముగ నుండవచ్చును కాని రెండుసంవత్సరముల క్యవత్తియొక్కది. ఈలావు డాక్టరు ముంజీయు, అతనిమిత్రులును ఏమిచేయుచుండెదరు? మేమిడిగిజునూదించినటుల శాసనసభలలో ప్రవేశించి ప్రతిఘటనలను గల్గించి వాని నాశము చేయుట సాధ్యముగ నుండవచ్చును. కాని యీయార్థములన, మనపూర్వము చేకూరునా? ఈయార్థము వలన నిరంకుశాధికార వర్తనతో సమానముగ పోట్లాడుటకు మనకు బలము గలుగునా? మనపోరాటమును బాగుగ సాగించుటకు నిర్మాణ మవశ్యము. శిక్షణ భవనము. అందులకు బడ్జెట్ నిర్మాణ కార్యక్రమ మెంతయేని తోడ్పడును.

శాసనసభలను నిరాకరణావలంబులు బహిష్కరించి యుండుట తప్పా? ఇప్పుడు వెళ్లక తన చెప్పటవలన, యిదివరకే అలా వానిని బహిష్కరించి యుండుట తప్పని యంగీకరించి నట్లుగుచున్నది. శాసనసభ లెంతవరకు పనిచేసినో మాత్రము, ఇవి చేతమున వలలోపేసి మోసపుచ్చుట కుద్దేశింపబడినది వినితిమగుట లేదా? నిరాకరణావలంబులు ప్రవేశించి యుండునని తలంతుము. అప్పుడునుట్లుకు శాసనసభలేమి చేసేయందును? చేయగలిగియుండును? సైనిక, రాజ్యాంగ దుష్టర క్యమును, స్థానిక శాసనసభలలోగాని, జిల్లా శాసనసభలలోగాని వీరు తప్పించి యుండుటలగురా? అట్లుగా జరిగియుండుట వీలుండేదా? సైనిక క్యమునందు ప్రేరేపకుల సామ్రాజ్యశాసనసభ నోమకొనకపోయెను. ఆసభయందు నిరాకరణావలంబు లధికమై యుండునని నుండినను ఏమియు లాభముండెడిదిగాదు. వారు తమయనుమతి డెల్టాపుట కీరక్యమును నిరాకరించి యుండవచ్చును. ఈనిరాకరింపబడిన గ్రాంటులను మరలనిచ్చుటకు ప్రభుత్వము కధికారము గలదని మనకు దరహు తెలియదు. ఇట్టి ముఖ్యవిషయములలో భారతప్రభుత్వము వారును బిటిషు ప్రభుత్వము వారును తమ శాధికారమును సామ్రాజ్యశాసనసభ కొప్పగించి తూర్పుండజాలను. సంస్కరణవిధానమును భృషణములయు, ప్రాత నిరంకుశవిధానము మరల కోల్పోయెను. తలపించి యుండెడిది. కాని అందులన జేతమునకు ఏమియోముగలుగును? మరల క్రొత్తగా పని ముదలు పెట్టవలసి యుండెడిది. కనుక నే బడ్జెట్ కార్యక్రమమునకు మనము పూనుకొనవలసి యున్నది. మనము బాగుగ నుండుకొనువరకు విధ్వంస

కార్యమును ఆపియుంచిన కష్టమేమి? ఇంక కొంత యలజడి మౌర్యము గలిగియుండును.

నిరాకరణావలంబులు శాసనసభలలో నుండినచో, జేతముయొక్క దూషణకు పాలై క్రొత్త కష్టముల భారమునకు వారు గూడ బాధ్యులై యుండును. ఆమామణ, అవినుగు తప్పించుకొని సంకలను సంకసింపవలయును.

రాష్ట్రీయశాసనసభ లేమి చేసినోమాత్రము. అవిగూడ క్రొత్తపన్నులకు ముద్రవేసెను పన్నులభారములన ప్రజలపై పీడించిరి. శాసనసభలయందు నిరాకరణావలంబులు ప్రవేశించి యుండినను, వారేమిచేయగలిగియుండును? విహారశాసనసభలో అధికారతరఫపుల్లరును ఏకగ్రీవముగ నిష్పాధవిధానము నుపసంహరింపవలెనని తీర్మానించిరి ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారములముగ త్రోసిపుచ్చియుండలేదా? నిరాకరణావలంబులతో యధికసంఖ్యాకులుగ నుండినను, వారేమి చేయగలరు?

తార్కాణములను ఎన్నిటివని తూపవచ్చును. క్రొత్త శాసనసభ లెంతవరకునైన నవియు జేతము కక్కగ నెరుంగును తాను, లేన యనుచులు నట్టి కీజువాగ్గులవలె నుండినదికయ్యెత్తి మోయుగను, నిష్పాముగను చేసెను. సంస్కరణముల నిష్ప్రయోజిత్యమును దెలుపుట కింకకన్న నేరు తార్కాణ మెందులకు? అవి పొందిన దూషణలకును, అవమానమునకును ఫలితముగను, వాని నుండుట అనియే నశించినవి. చచ్చిన పామును కొట్టుకొనింకను త్రోవపడుట యేలే?

సామ్రాజ్యశాసనసభవారిచే తొమ్మిదివర్షాల్లు దూష్యములు నిరాకరింపబడి యుండుట యొక గొప్పకార్యమని కొందరందరు కాని భారతప్రభుత్వమువారు మోసపోయి నిరాకరణమునకు అంగీకరించినని తలంపజుదు. శాసనసభలు బూటకమని ప్రపంచమునకు తెలియని తలంచి శాసనసభ వోటును వారు త్రోసిపుచ్చలేదు! అదియునుగాక నిరాకరణావలంబుల కది యొక క్రొత్తవాదముగ నుండినవిగూడ భయపడిరి. ఇది యొక మామూలుగాదు. దీని స్వేచ్ఛడెనను తీసివేయుటకు ప్రభుత్వము వారికి వీలున్నప్పుడు, అది వాక్క నిమగ్నించుకొందు నట్టిమాదు.

ఈబూటకపు సంస్కరణములు అదృశ్యము గావలయును. వానితో సమాకాశము కుదురు. నిజమగు సంస్కరణములను బొందుటకై యాసిన కోషము తిన్నకలాడుట వృథాప్రయత్నమగును. మనము నిజమగు సంస్కరణములను బొందుటకు కృతఃకృతులై యుండవలెను. అది యెట్లు? సమాధానమును కాగ్రహణ స్వభావము నిచ్చియున్నది.

చేంబర్లెన్ గారి దగ్గు నివారిణి. దగ్గు, జలుబు, కాక వాయువు అను బిడ్డలకు వచ్చు రోగము, గొంతుపుంకు గొంతురాపు, రొమ్ముపడి సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని రకముల గొంతు వ్యాధులు మొదలగునవి పటాపంచిత్ర పోపును, అన్నిజాగాలలో నిక్రయించ బడుచున్నది. 27

శాసనసభలకు వెళ్తుందా? (సంపూర్ణ జీవితము, బోధనలు) కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు. ఇదివరకు నేచున్న గూర్చి ప్రకటించిన ఇతివృత్తములు వెక్కు బున్నవి. 1-కి రూ 2-0-0 ఆంధ్రత్వ త్రియులు ఈ చర్చపై జరిగిన వాదోపవాదములు అమృతము. రూ 1-8-0 వెంటనే ప్రాయము. క మ ల కు టీ ర ము, ట్టి ప్రికేను - మదరాసు.

స్వామస్థాన వార్తలు.

విడుదల దరఖాస్తు

ఇ. పి. గోవింద్ నాయుడు, య. పి. రామకృష్ణనాయుడు గార్ల పక్షమున, కే. పి. యం. మీనను, పి. గోవింద మీనను గారులు మద్రాసు హైకోర్టులో ఫిల్లు జస్టిసు యొరింగు, జస్టిసు కూటు ప్రాటరుగార్లయెదుట వారి విడుదలకై దరఖాస్తును జేసిరి.

గోవింద్ నాయుడు, రామకృష్ణనాయుడుగార్లు నెల్లి పూట మంత్రివర్గ ఆగస్టు 22 వ తేదీన మున్లుల కొంద సేరము జేసిని పాట్లలులో పెట్టెబరు 17 వ తేదీని పట్టుకొనబడిరి. మన్నా యుట్టు మార్గలలా మేజిస్ట్రేటుకు, మార్గలలా ప్రదేశమున జేరిని వారిలను పాట్లలులో పెట్టెబరు 19 వ తేదీని విచారణచేసి ఒక్కొక్కరికి 18 మాసముల కఠిన శిక్ష విధించెను. వారిపుడు బర్లెరి కాంపులెయిలులో శిక్ష ననుభవించుచున్నారు.

గోవింద్ నాయుడు, రామకృష్ణనాయుడు గార్లను మార్గలలా ప్రదేశములో చేదనివారలను కోర్టులో విచారించిన కారణమున వారిని విడుదల జేయువలసిందిగా కే. పి. యం. మీనను గారు, దరఖాస్తు జేసిరి. ఇందుకు ఆధారము జస్టిసుమహర్షామి రాష్ట్రీగారు 45 మద్రాసు 14 లోను మిలిటరీ మార్గలలా కోర్టులోను 1921 జులై 2 లోని 6, 7, 8 పెక్కుల లోను, జై నేకాస్టిట్టూరునుగాను చూపబడిన: హైకోర్టు వారు విడుదల నంగీకరిండుట సంపూర్ణాధికారము గల్గి యున్నారని గూడ వాదించబడినది. ఇందుల కారధారము 36 మద్రాసు 72 లోను బెంగాలు రిపోర్టులోను 1800 నుప్రీము కోర్టుఫార్మలోను, హైకోర్టు ఫార్మ 9 పెక్కులలోను, విక్టోరియా చాప్టరు 104 లోని 24, 25 ఆర్టులును పంపబడినవి. జి. పి. ఆదాము గారు, పల్లికుపాసిక్యూటరు, హైకోర్టువారి కట్టి యధికారము లేదనియు, అట్టి కేసులతో హైకోర్టువారు జోక్యము కలుగజేసి కొనకూడదనియు జెప్పిరి.

మార్గలలా ప్రదేశములో మేజిస్ట్రేట్లు స్వామవిదర్థముగ పనిజేసిన తెప్పుచు, స్వామయ్యార్లు విడుదల నిచ్చుట కధికారము తమకు గలదని చెప్పిరి. స్వామయ్యార్లు లంతు పెల్లిరి. కాంపులెయిలును, వారినిదరను హైకోర్టు వారియెదుటకు విడుదల జేయుటకు తీసుకరావలసినదిగా ఆర్డరు జేసిరి.

పలు విద సాదా బంగారు ఉంగరములు కెంపులు, సీమకమలములు, పువ్యరాగములు చేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు మావద్ద తయారుగా నున్నవి. వివాహ సమయములందు, డ్రామా, స్కాను, మున్నగు వాటిలో నుండు ప్రదర్శనకులకు బహుమతి సవరం బంగారుకు ముగా నిచ్చుటకుచేసినవి పూచీ నియ్యడను. ఉమ్మిసి గామయ్యశెట్టి గురుస్వామి శెట్టి (1842) అంకు కంపెని, వగలవర్తకులు వైవాజారుకోడ్డు, మద్రాసు

ఆతంగనిగ్రహదేవధాలయము ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నొందిన (219) హిందూస్థానమందు స్థాపిత బడియుండు ఆయుర్వేదదేవదాలయము స్థాపితము 1881 నం|| ఆతంగనిగ్రహదేవధాలయము కోరి వ్రాయు శాండ్రకు యురాకోగ్యభివృద్ధి కల్గిల్లు ఒక గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు సహా కోరకనే ఉచితముగా పంపుచున్నాము మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలెయు ననిన లోకల్ ఏజంట్లు ఇండియన్ ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్ వైవాజారు కోడ్డు ఆతంగనిగ్రహదేవధాలయం 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసిడి.

జపానులో పౌద్ధమతము

అహింస అంతరించిపోవుట

మూన్యలగు సన్యాసులే మగువలగు మాంసమును కోరుట

మహానుభావుడగు బుద్ధజేవుడు తన మతమునకు జీవ కాదులమునే ప్రధానధర్మముగా నిర్ణయించెను. అసహాయాద్య మమునకు దౌర్జన్య రాహిత్య మెట్లు ప్రధానమో పౌద్ధమతము నకు అహింస ప్రధానధర్మముగా స్త్రీ బుద్ధుమార్తీ నిర్ణయించెను. అనుతమున సర్వజనులనులకునుగూడ మృత్యు మాంసభక్షణము వర్జనము. ఆ మతమునకు నీతియే ముఖ్యము. దైవచింతనను ముఖ్యము. దైవచింతనమును వారు త్యజించిరను కాణముననే ఆస్తికమతముల వారు పౌద్ధులు నాస్తికులని వాని గర్హించిరి. అది ఎటులగును పౌద్ధాచార్యుని బోధనలప్రకారము తన్మతా కులంబకులు నీతిమార్గమును తప్పక అనుసరించుచో దైవానుమా మునకు వారు పాపములగుదురనుట కెట్టి సంశయము. తేను గావుననే పలువురు తన్మతమును ప్రకరించిరి గాని కాలక్రమ మున తన్మతావలంబులు తన్నీటి నియమములను పూర్తిగా త్యజించి బాహ్యముగ మాంసాహారమును ప్రారంభించిరి. వారిలో సన్యాసులు సన్యాసినులుగూడ గలరు. వారు తలను గొరిగించు కొనవలెను. మాంసము తినుగూడదు. వివాహము చేసుకొన గూడదు అను నియమములు కలవు. ఈ మతమునకు జపానుదేశ మున రాజావలంబనము కలదు. కొంతకాలముక్రిందట జపాను లోని సన్యాసులు (పురుషులు) యీ కట్టుబాటులను తొలగించుకొనుట కాందోళన మొనరించిరి. బుద్ధజేవుడు బోధించిన వై రాగ్యముబూడిద కలియుటచే వారి కాసన్యాసముదరిపోషణ సాధనములలో నొక్కటిగా పరిణమించినది గాన పాశ్చాత్యుల లో ప్రాప్తయెట్లు మతగురువులవలెనే జపాను పౌద్ధ సన్యాసులు గూడ సంసార పౌఖ్యము ననుభవింపగోరిరి. ఆందులకు ప్రభుత్వ మువారుగూడ అనుమతించిరి. వారికి ఆన్ని నిష్పంధములను తొలగినది. వారు వివాహము చేసుకొని వాంఛిత్య సుఖము ననుభవించుచున్నారు. మ చ్య మాంసాదులను స్వేచ్ఛ గా భుజించుచున్నారు. తల గొరిగించుకొనుట యొక్కటికాత్రమే మిగిలినది. ఇది సాధారణముగా నాదేశీయుల కందరికిని (పురుషులకు) పద్ధతియగుటచే నందువలన సన్యాసులకు ప్రత్యేకముగ నిబ్బంది ఏమియును లేదు. సన్యాసుల బాధ తీరితిగా తీరినవి గాని సన్యాసినుల (స్త్రీలు) బాధలు మాత్రము తీరలేదు.

“ఉవిదల కల్లన్ కోప్పేసన”

అన్నటుల స్త్రీలకు సహజాలంకారములగు శిశోజములను గొరిగించుకొనుట వారికి చాల కష్టముగనున్నది. “మేమును మానవులమే. మాకును భోజనార్థములకు పురుషులకు విచారము పాయము చేసితిరి గాని మాగతిని విచారించుటలేదు. మేము తలలు గొరిగించుకొన నక్కరలేదనియు మాంసాదుల భుజింప వచ్చుననియు వివాహము చేసుకొనవచ్చుననియు అనుమతి నియ్యవలె”నని వారు ఒక సంవత్సరము క్రిందట ఆందోళనము చేసిరి గాని అపుడు వారి ఆందోళనము నడచివేసిరి. ఇప్పుడు మరల వారు వెదయెత్తున ఆందోళనమును ప్రారంభించుచున్నారు. జపానుదేశమునందలి పరిశుద్ధ భూమికికి చేరిన సన్యాసి నుల మహాసభ నేర్పాటుచేయుచున్నారు. “సన్యాసమున స్త్రీక రించినవారు పురుషులైనను స్త్రీలైనను వారికి నిబంధన లొక్క రితినే యుండవలెను. స్వాతంత్ర్యములుగూడ నొక్కరితినే యుండవలెను. జపానులో సన్యాసులు (పురుషులు) పెండ్లి చేసుకొనవచ్చును. మాంసభక్షణము చేయవచ్చును. సన్యాసిను లకు (స్త్రీలకు) వివాహమును మాంసభక్షణమును గూడ నిషే ధింపబడెను. అదిగాక అంత్యక్రియలలో సన్యాసులవలె సన్యా సినులుగూడ పోహోహిత్యము వహింప వీలులేదు. దేవాలయము లలో ప్రార్థనలు జరుగువపుడు సన్యాసులవలె సన్యాసినులు గూడ ఆలయ మధ్యభాగమున కూర్చుండగూడదు ఇదిశకల మన్యాయము. సన్యాసినులుగాని స్త్రీలు వివాహము చేసుకొన వచ్చును. సన్యాసులు (పురుషులు) వివాహము చేసుకొనవచ్చు ను గాన మాకు (సన్యాసినులు) గూడ నా సౌకర్యముల కొరక వలెనని వా రాందోళనము ప్రారంభించిరి. డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు పత్రికయందు ప్రకటింపబడెను. “పరిశుద్ధ మహత్తమ బోధనలు కాలక్రమమున నీరితి నే నీవ తమముగ పరిశ్రమింపబడును. నియ మాచరణము నీట గలసిపోయి బాహ్యవేషముమాత్రమే ప్రస్ఫు టముగ మిగులును. ఏమతమును చూచిన నూటికి 90 వంతు లీ రీతియే గోచరించుచున్నది.

రాజమండ్రితాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

15-2-22 మొదలు 30-4-22 ఆఖరుకు వసూలయిన

తలకు స్వరాజ్యనిధి

గాంధీముకుపు 1-1-3, మా. రంగారావుగారు వక్తరా 1-0-0, నా. నరసింహారావుగారి ద్వారా 1-0-0, ఉ. కృష్ణానందంగారు 1-0-0, అయ్యల సోమయ్యబాబు రాజే క్షరరావుగారు 10-0-0, అభిమాని 2-0-0, కో. పి. రామన్న గారు 4-0-0, వంకా సూర్యనారాయణగారు 2-0-0, చే. లచ్చయ్యగారు 1-0-0, అభిమాని 1-0-0, ఇంకొక అభి మాని 1-0-0, మరియొక అభిమాని 1-0-0 వె. నుండరకెరరావు (వాద్దానము 80 రూపాయలు) మంజూరై 15-0-0, పా. కనక రాజుగారు 5-0-0, డాక్టరు దుర్గప్రసాదరావుగారు 10-0-0, దేశం క్రీరామమూర్తి ౫20, అయ్యల పాణిరావుగారు 5, పత్రి రామచంద్రరావుగారు 5, చా సూర్యనారాయణగారు 30, రిం ను బ్రహ్మణ్యంగారు 1, మా. జగన్నాథంగారు 1, అంగరశేషగిరిరా వు5, అభిమాని 100, రెం. మీనాక్షయ్యగారు 10, నా. నుండరకెర గారు 2, ఆ. లక్ష్మయ్య 2, ఆ. పరబ్రహ్మం 5, నా. జగన్నాథంగారు 5, దా. రామమోహనరావుగారు (వాద్దానము రు 20) మంజూరై 10-0-0, ఆ. చంద్రయ్యగారు వాద్దానము 18 రు. మంజూరై 5-0-0, డ్రా. నుండరకెరరావుగారు 2-0-0, ఆ. లక్ష్మీనారాయణ గారు 8-0-0, కే. వెం. రమణయ్యగారు 4-0-0, క. వెంకట రాజుగారు ౬-4-0, దా. సూర్యనారాయణ రాజుగారు 8-4-0, బు. సోమసుందరంగారు 10-0-0, సో. కృష్ణమలరావుగారు 5-0-0, నా. రామమూర్తిగారు ౭-0-0, తా. బ్రహ్మకద రావుగారు 1-0-0, ఆ. బంగయ్యగారు 15-0-0, పద్మ చేనయ్య కాస్త్రీగారు 2-0-0, అభిమాని 5-0-0, సమర్థివారు 10 మా, సుబ్బరాజుగారు 5, అభిమాని 12, ఆ. పాపారావు గారు 15, అభిమాని 10, అభిమాని 5, ని. వెం. రామయ్యగారు 1, రెం. వెంకటరత్నంగారు 1, ము. సూర్యారావుగారినింటి బాపకు వసూలు 20, కట్టా వెంకన్న గారు (ము డా పు) 1-0-0, ఉ. సోపాల రావు గారు రు 1, అభిమాని 1-0-0 కం. శేషగిరయ్యగారు 1-0-0, అభిమాని 1-4-0, ఇంకొక అభి మాని 1-0-0, తా. నరసింహమూర్తిగారు 1-0-0, అభిమాని 1-0-0, యస్. కామేశ్వరరావుగారు 5-0-0, అభిమాని 1-0-0, య. సుబ్బారావుగారు 1-0-0, బు. నా. ప్రకాశరావుగారు 2-0-0, ఖ. పి. రామయ్యగారు 1-0-0, చా. వెంకటరామన్న గారు 1-0-0, కో. కొండలరావు 1-0-0, క. సూర్యప్రకాశ రావుగారు 20-0-0, చిల్లరవనూళ్లు ౭-15-౬. మొత్తము. రు. 497-18-0.

మూమిడి లక్ష్మీపతి, కార్యదర్శి.

భిన్నాంత స్వరాజ్యము

మాజీకమన లాలుగారు వ్యవసాయమునందును, పరిశ్రమ లందును అభివృద్ధిజాతులకు కొన్ని శూచనముల నారయుచుంటి మని చెప్పిరి. ఆవిధానమును ప్రకటించినతరువాత చర్చించుటకు వ్యవధియుంచునని తలంచెదము. నిరాకరణావలంబులు తమ కోర్కెలను సగభాగమునకు దిండుచురనియు, వారు కోరుదాని లో సభికభాగము నిర్దురనియు ఆతడు చెప్పెయుండెను. ఆతని భావమేమో మాకు సరిగా తెలియకున్నది. మాజీకమన లాలు గారి యుపన్యాసములు జ్యోస్యమువలె కన్పించుచుండును. నిరాకరణావలంబులు స్వరాజ్యమును గోరుచున్నారు. నిరా కరణావలంబులే యనవలె, భారతీయులెల్లరును స్వరాజ్యము గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యకోర్కెలను సర్వభాగమునకు నిరాకరణావలంబులు దిండుటయేమో, అందులో నూటి కడదదిపాళ్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రసాదించుటయేమో, మాకు బోధపడుట లేదు. స్వరాజ్యమును ఛిన్నాంశములుగ చేయుటకు లేదు. స్వ రాజ్యము అభిన్నయేకాంతము. భిన్నాంశముల నిడినరకు చని జూచి వాని నిస్సారతను కనుగొంటిమి. ద్వంద్వవిధాన మును ప్రతిపాదకు ఖండించుటను మన మనుదిమును చూచు చునే యుంటిమే. ఈ ద్వంద్వవిధానమును అర్థస్వరాజ్యమని మురియుచుండురు. ప్రస్తుతము మనకు అర్థస్వరాజ్యముకన్న యధికముగ నే నున్నదని సంతోషపడవచ్చును. మనకు కార్య నిర్వాహకసభ్యు డొకడును, మర్నతు లిరువురును నున్నారు. ఒక మంత్రిని గూర్చి యేయధికారి కైనను తెప్పకొనినయెడల, అదియే స్వరాజ్యమందురు. కారాగారములు భారతకార్యనిర్వాహకసభ్యుని యధీనమున నున్నవి. కాని రాజకీయ నిర్బంధముకే గతి పట్టుచుండునో, అందరకును తెలిసియే యున్నది. పరి స్థితులు ఇట్లుండ, మాజీకమన లాలుగారి అర్థస్వరాజ్య మన్న నేమో విచ్చి చెప్పిన బాగుగ నుండును — త్రైబూయన్

ముల్లినత్యాగవంతులు

ప్రభుత్వమువారి పట్టుదల

తాతా కంపెనీవారి సభ్యులకిరపెట్టగూడ దనియు, తమ సత్యాగ్రహమును కొనసాగింపగూడ దనియు పూనాబట్టి అది వనల్ మేజిస్ట్రేటు 144 నెక్కును క్రింద మామలాలకొనగిన యుత్త రపు సత్యాగ్రహాల మనోనిశ్చయమును బరిశీలించుచున్న ది. మావ లాలును, వారి నాయకులును సమావేశమై మేజిస్ట్రేటు ఉత్తర వును కాంతముగను నెమ్మదిగను ఉల్లంఘించి తమ సహజస్వత్వ ములను కంపెనీ అరిష్ట కుండులాగన సత్యాగ్రహమును కొనసా గింపవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి. తమమనోభీష్టమునకు విధర్మముగ తమ యింద్లను, స్థలమును ఆక్రమించుకొనుటకు ఇతరులకు నా క్కులేదనియు, సహజస్వత్వముల నరకట్టుట ఆకమమయ్యు వారు తలంచుచున్నారు. ఈ మ యాగ్రహమును, మనోవేదనను రుజువుచేయుటకు ముల్లీ పేటకు సత్యాగ్రహనాయకులు, నలుఁ డ్లి యరులు వ దలకొలిది రేపు మావలాల, వెదల నిశ్చయించు కొనిరి. రేబలారువద్ద మైదానమునందు నిన్న యొకసభ జరిగెను. ఈ ధ్యసంబంధమునందు చేపకలెనని ప్రజలు బుద్ధింపబడిరి. తాతాకంపెనీకి ప్రభుత్వసహాయ భరిమితముగ నున్నది. సత్యా గ్రహోద్యమము నెటులనైనను పశుబలముచే వోడింపవలెనని యుద్ధమింపబడినది. అవాదించి తమ యధీనమున నుండిన భూముల నుంచుకొను విషయమై ప్రభుత్వమువారు తమయం దక నుండురని నిందానతో నుండిన మామలాలను అవలకు త్రోసి తుచ్చి ప్రభుత్వమువారి శూచనాకారపూరితు లగు తాతా కంపె నీ కంపెనీకి ఏలసహాయపడ నెంచికో మాకు గ్రాహ్యము గాలేదు. ప్రభుత్వమువారియొద్ద ను నిర్ణయమైనందున, దిక్కులేనివారికి జని ప్రభుగు నాయుధులగు సత్యాగ్రహదే మామలాలకుకరణ్య మగు చున్నది. సత్యాగ్రహము పూజ్యుల యాత్మావ్వణముతో గూడిన దనుట నిశ్చయ; కాని దీన కాంధపునిద్యపై యాక్షింపుట కింతకన్న యద్విష్టతరనాధన మింకొకటి యుండదు. ఇప్పటి కైనను వెనకముందు ఆలోచించి ప్రభుత్వమువారు తమ పట్టిం పట్టును వదలకా? విద్యుచ్ఛక్తి ప్రచారము బాగుగనుండు ననియు, దేశమున కపారమగు లాభము గలుగుననియు ప్రభుత్వమువారి యూహాగ నుండవచ్చును. కాని ముల్లీ సత్యాగ్రహోద్యమము వంటి యుద్ధమముల నెడల ప్రభుత్వము వాటిధోరణి యీ విధ ముగ నే యుండదగునా? ప్రపంచము భౌతిక కాంక్షలనుండి వీడ్చొని శ్రమముగ శాధారణ్యిక వాతావరణమున జేరుచుండె నని ప్రజలు నమ్మ మొనరిడిరి. యద్ధము భౌతిక క్రయత్నముల నివృత్తియొజక ర్త్యమును చాతెనని ప్రజలనుకొనుచుండిరి. కాని యాప్రయత్నములు ముప్రభుత్వమువారికి తడవవు. దేశమున ముందుకు నడిపించునట్టియు, శాసములలో గూడిన నిరంకుశ ప్రభుత్వమునకు సలహా నొసగునట్టియు గొప్పయుద్ధము రేపు ముల్లీ పేటలో ప్రారంభమగును — మహారాట్రా ఏప్రిలు30

గుడివాడతాలూకాబోర్డు ప్రాధమికో

పాధ్యాయులకు మనవి.

బోర్డువారు క్రొత్తగా కొన్ని నిబంధనలను ఏర్పరచిన విషయమును గురించి ఆలోచించుటకు యీ నెల 6 తేది గుడి వాడలో నెంట్రిట్లను సమావేశమగును. తదిమ్మనెంట్రిట్ల సో దగులండుతప్పక ఆనాటికి గుడివాడ దశుచేతు ప్రార్థితులు, అం ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీమారులీ మోతేహాలు. బెజవాడ 4-5-22 గురువారము

చింతామణి

పరితౌనా ఒకము

శ్రీకృష్ణవిలాస సభ - కాకినాడ.

కట్టు:—రూ. 2-0-0, 2-0-0, 1-8-0, 1-0-0, అ. 0-8-0 (40) K. సూర్యప్రకాశరావు, కార్యదర్శి.

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిఆర్డరులు గాని పంపువపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యు త్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు లేపుక, గావింపవలెనని కోరు చున్నాము. ఆంధ్ర పత్రి వ్యవస్థాపకుడు.

ఉప్పు అనేక విధములను పయ్యుక్తము

బాహుధము - రుచికరము

"ఉప్పు ధన రుచుల కెల్ల"

రుచికి సాధారణముగ ఏపదార్థమును వండినను మధుర పదార్థములకు తప్పక క్షిప్త వాని కన్నిటికిని ఉప్పు ముఖ్యమనరము.

క్షిప్తనోప్పులు - ప్రతీతిన ముదయమున పరగడుపున నొక గ్లాసు చప్పిళ్లలో కొంచెము వుప్పువేసి త్రాగినచో క్షిప్తనోప్పులు పోవును. ఇట్లు సరిగ విడువకుండ కొంతకాలము త్రాగవలెను.

గొంతునొప్పి మున్నగు వ్యాధులు - ప్రతీదినము రాత్రి నిద్రలో వుప్పుకలిపి అన్నీలను పుక్కిటబట్టి కొంతసేపు నోటిలో గలగల లాడించి వుమ్మివో వ్యాధులుగాత్ర క్యానోక వ్యాధులు పోవును.

జీర్ణశక్తి - ఉప్పు పదార్థములను జీర్ణముచేయుటలో మంచి సహాయము చేయును.

కొమ్ములోమంట - ఉప్పును చప్పిళ్లలోకలిపి త్రాగినచో కొమ్ములో మంట నివారణముగును.

కాలుట-విషబాధ - కాలి న తుడు ను తేలుమున్నగు విషజంతువులు బుట్టినపుడు ఉప్పును తడిపి కాలినోటకుట్టి నవోట దళసరిగా పట్టువేసినచో ఆబాధ నొప్పిపోవును.

దుర్వాసన తొలగించుట - మంటలో వుప్పువేసినచో దుర్వాసనను తొలగించును.

మురికినితీయుట - ప్రాత తివాసిపై వుప్పువేసినచో దానిలోనుండి మురికింతను తీసి దానికి కొత్తకొంతిని తెచ్చెను మరకలు - వెండి - ఎర్రములు - మున్నగు పాత్రలపై మరకలు పడినపుడు వానిని వుప్పు కుద్రపరచును.

సిరాదారులు - సిరాదారు పడినవెంటనే వుప్పునీళ్లు పోసినచో ఆదారుకూడ పోవును.

రంగుబట్టలు - రంగుబట్టలను తడుపునపుడు నీళ్లలో కొంచెము వుప్పువేసినచో రంగు వెలిసిపోదు.

పనికిరాని మొక్కలు - కంకరదారుల ప్రక్కను మొలుచు పనికిరాని మొక్కలమీద ఉప్పును చల్లినచో వామొక్కలు మాడిపోవును.

మోటారుబస్సు ప్రయాదము.

ప్రయాణికులకు గాయములు తగులుట

గతసోమవారము రాత్రి రెండుబస్సులుడిగిని ప్రయాణికులకు ద్రోకరులకును బాగుగా గాయములు తగిలెను.

5558వ నెంబరుబస్సు ఎనిమిదినుండి స్టానుము లుండునది. చాట్లను వంతెన మీదుగ బాడిగార్డులైనచోనికి దిగి మైలాపూరుకు బోవనుండెను. ఆగ్గుల రస్తా యగుడు దిగుడుగ నుండెను. 4128వ నెంబరు తొందర తొందరగా నెంట్లలు స్టేషను వెంబడి బాడ్లకు వచ్చుచుండెను. రెండు ఒకచోట కలసికొని డిగొనెను వెదకబ్బ మగునకి అనేకు లచ్చట చేరిరి. గాయములు కొందరు ప్రయాణికులకు తగిలెను. మైలాపూరుకు వెళ్లుచుండి బస్సులో ఎనిమిదినుండి యుండిరి. వారిలో ముగ్గురు స్త్రీలుగూడ యుండిరి. కొందరు ముఖముమీద కొందరు మోకాళ్లకు మోచేతులకు గాయములయ్యెను బాడ్లకువచ్చుచుండి బస్సులోనొక సబ్ ఇన్స్పెక్టరుండెను. అతడు తిరువల్లి కేజీ డి. వి. స్టేషను సబ్ ఇన్స్పెక్టరు. ఈబస్సును తోలువారితో నెమ్మదిగ బోనీ తమని సబ్ ఇన్స్పెక్టరు ప్రారంభమునుండి చెప్పి యుండినను రాత్రిసమయమున నెవరును నుండని చెప్పి పరుగెత్తించుచుండెను. సబ్ ఇన్స్పెక్టరు ౧౭ గాగుచయ్యెను. ద్రోకరుకు చాలగా నును లయ్యెను. మోటారుబస్సు స్టేషనులు ముక్కలు ముక్కలుగ పగిలెను. రెండవద్రోకరుకు గాయములు విశేషముగ తగులలేదు. రెండుబస్సులను చక్కలు చక్కలుగ విరిగెను. ఇవి మహావృద్ధియులకుట. ప్రయాణికుల సంఖ్యను బహు అస్సెత్తికి తీసికొనివెళ్లి వారిగాయములను చికిత్సచేసిరి. క్లిరికను ఇన్స్పెక్టరు కొంతసేపట కంపెనివాటిమీద కేసులు తెచ్చెను తెలియుచున్నది.

నెంట్లలు బాంకి ఆఫ్ ఇండియా యూనియను బాంకు ఆఫ్ ఇండియా ఈరెండు బాంకులను కలుపకలయునను ప్రయత్నించు మింపబడినదని తెలియుచున్నది.

మ ల బారు

బలకతోట రైల్వేస్టేషనుకు ఉత్తమున ఆగు మైల్లమారమున చెన్నుటనాయుకు అవని యున్నది. పనివారిని వెళ్లి అటని ఉత్తములను లాభకరముగ ఉపయోగపరచుటకు ప్రభుత్వము వారు తగు ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు. ఈ ఏర్పాటుల నన్నిటిని చూచుటకై చెన్నుపురి గవర్నరుగారు నెవ్వరుబండిలో మెట్టపాలెనుండి బయలుదేరి 18 వ తేదీ రాత్రి బలకతోట చేరెదరు. 19 వ తేదీ ఉదయము మోటారుబస్సులో ఆడవికి వెళ్లి అచట జరుగుచున్న పనులనున్నటిని చూచెదరు. వలబారు కోయంబుత్తూరు జిల్లా ప్రతినిధులగు కానకనభ్యులు మరియు కొందరు గవర్నరుగారితో వెళ్లి యీ ఏర్పాటుల నన్నిటిని చూచెదనని తెలియుచున్నది. గవర్నరుగారు అచటనుండి పోద నూరుకు వెళ్లేదరు.

బెంగుళూరు వార్తలు

మైసూరు సమాచయను నున్న చిక్కునాయకు అను గ్రామమున దొక నూత్నిలో ఇరువురు కార్మికులు పనిచేయుచుండిరి. విషవాయువు వచ్చుటచే ఊపిరితిరుగక బాధపడుచుండిరి. వారిని రక్షించుటకు మరి ఇరువురు లోనికిపోయిరి గాని వారికూడ ఊపిరి తిగలేదు. ఈ నలువురు మరణించిరి.

రాజమండ్రి ప్రవీణ పి. రాఘవేంద్రరావు మీర్ గారు, పుచ్చూరు సీన్సెకో గారు మైసూరు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘము నందు ప్రభుత్వద్వితీయసభ్యులుగ భాయముచేయుచుండిరి.

మైసూరు రాష్ట్రమునందలి వక్రలి గిర్ల మహాసభ యీ నెల 21, 22వ తేదీలలో చామరాజుపట్న సమావేశమున నున్న హరిసతిగ్రామమునందు జరుగును. బెంగుళూరు వాస్తవ్యులగు యం. మర్. శ్యామగౌడగారు రధ్యక్షుక వహించెదరు.

మైసూరు మంత్రిగ పని చేసిన సర్దార్ సర్ కాంతరాజు ఉర్సుగారు ఏప్రిల్ నెల 30 వ తేదీనుండి పని చాలించుకొనెదరు. వీరు 28 సంవత్సరములు మైసూరు రాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వోద్యోగిగ పనిచేసిరి. ప్రభుత్వమున వీరు మహారాజగారి అంతరింగిక కార్యదర్శిగ పనిచేసి, కొంతకాలము రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటునుండి పిమ్మట ప్రభుత్వసభ్యులుగ నియమింపబడిరి త్రిటిహా ప్రభుత్వమువారుకూడ వీరిసేవను ఆమోదించుచు 'సర్' బిరుదము నొసంగియుండిరి. వీరిసేవను ప్రశంసించుచు యీ వారపు మైసూరు గజెటునందొక ప్రకటనము ప్రచురింపబడినది.

బాంబులు తయారుచేయుట

భవానిపురము (వంగరాష్ట్రము) నందు అదివారమురాత్రి కొంతసంచలనము కలిగినది. ఏధితో రాత్రి 10 గంటలకు ఎరకో ఒక బాంబు వెంటుచే వెదకబడుచున్నది. ఎరకో కొందరు బాంబులు తయారు చేయుచున్నట్లును, వారిలో చేరిన వాగొకరు బాంబులను తీసికొని పోవుచుండగ ప్రయాదకమున ఒక బాంబు క్రిందపడుటచే ఆకలిబుచ్చుటైను. అందువల్ల అతని చేతులకు గాయములు తగిలెను. ఈవిషయమై పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు.

ఈ సందర్భమున నలుగురు మహావృద్ధియులను పోలీసు వారు అరెస్టు చేసిరి. తయారు చేసినవి వెదకబాంబులు కావని యీ, వివాహోత్సవ సందర్భమున ఉపయోగించుటకై తయారు చేయబడిన నేల టపాకాయలయొక్క వెనుకవచ్చిన తంతి వార్తల వల్ల తెలియుచున్నది. నిష్పాధింపబడిన మహావృద్ధియులు విడుదల చేయబడిరి.

మిల్లరుగారి కేసు

వంజాబునందు రైల్వే యూనియను సాపింబిసమిట్లగారిపై 147 వ కెక్షనుక్రింద తేబడికేసు విచారణ పంజాబు హైకోర్టు నందు ప్రారంభింపబడినది. ఈ కేసువివరము లీక్రింద తెలుపబడినవి. క్లిబననెల 18 వ తేదీ నిందితుడు రైల్వేపనివారిని సమానే కపరవి సమైక్యకట్టుడు వారిని ప్రోత్సహించుటకు ఉద్దేశించెను. సాయంకాలము సభ జరుపుటకు ఏర్పాటులుచేయబడినను, సాయంకాలముగనుంపుటికి కార్మికులు కొందరు సభ జరుగునోటికి వచ్చికి గాని అనేకులు బండిపిక్కి తమనివాసగృహములకు పోవ ప్రయత్నించిరి. ఇది చూచి మిల్లరుగారి అనుచరులు బండి యందు పోవుచున్న కార్మికులుసభకు వచ్చునట్లుచేయ ప్రయత్నించిరిగాని తాభము తేకపోయెను. అందుకై అందరు బండిపై రాళ్లువర్షించిరి. బండిలోనున్న వారిలో అనేకులకు గాయములు తగిలెను.

నిందితుకపక్షమున నాడించుటకు ఇరువురు లాహోరు బారిస్టరు నియమింపబడిరి. ప్రభుత్వపక్షమున గవర్నరు మెంటు స్టీడరు కేసు జరిగెదను. విచారణ జరుగుచున్నది.

విందుభోజనము

నుందటిహారణప్రయత్నము

బలాత్కరించి ప్రాణముల గోల్పోవుట

అమెరికాలో ఒకహామా నగరవాస్తవ్యుడగు జీనుడేగారు కొంత లము ఒడ్డిగా పనిచేసి పని చాలించుకొని వాటిభ్యమును ప్రారంభించెను. రాజకీయములందు ప్రభావానుభవ్యము వహించెను. అతడొక నాడురాత్రి తనయుంటి కొంతమంది మిత్రులకు విందుచేసెను. విందుభోజనము లైసెన్సుకు వచ్చినవారిలో కొందరిని తనబండిలో వెక్కిరించుకొని డేగారు వారివాటి యిండ్ల కడ దింపి రాబోయెను. విందుకు వచ్చినవారిలో సంయుక్తరాష్ట్రముల వైమానికదళమున విభాగ్యుడగున్న రెస్టింట్లు కల్లులు పాలువార్డు లెకుగారు మృతము డేగారింట నుండి. డే గారు మిత్రులను దిగివెట్టి మరల యింటికి వచ్చుకొని కల్లులు లెకుగారు డే గారి భార్యను బలవదాలించి మొరించుకొనుచుండెను. అమె రెస్టింట్లకునుటకు ప్రయత్నించుచు మెనుగులాడుచుండెను. డే గారు పిస్తోలు పట్టుకొని ఆగది లోనికి రాగానే లెకుగారు డే గారిని కొట్టబోయెను. డే గారు దెబ్బను అడ్డుకొనుటకు పిస్తోలు నడుపెట్టగా ఆదెబ్బ దానికి లగిలి అది ప్రేలినది. ఆ గుండు లగిలి లెకుగారు మృతినొందెను. పోలీసువారు డే గారిని అరెస్టు చేసిరి. కోర్టులో యావృత్తాంతమును డే గారిపక్షమున న్యాయవాదులు విన్నవించిరి. (మదరాసు మెయిలు).

చారిత్రా రాకేసు

2 వ తేదీని విచారణజరిగినది. "జాగ్రత్తములు జరిగిన నాడు ప్రజలు రాళ్లను విసుర నారరభించగానే నేను భార్యను లిడ్డలను తీసికొని స్టేషనునుండి పారిపోయి చాకిలో దాగియుండితిమి. ఆరాత్రి అచటనే గడపితిమి" అని సాక్షి గలు యిన స్పెక్టరు చెప్పి ఎవమండు గురు ముద్దాయాలను గుర్తించెను. "నేను నా భార్యను లిడ్డలను మాత్రమే చాకికి పంపి స్టేషనుసమీపమున దాగియుండి అంతయు కనిపెట్టుచుంటిని అని యీ సాక్షి చెప్పెను. ఏప్రిల్ 29 వ తేదీని మే నెల 1 వ తేదీని ముద్దాయాలను గుర్తించుట మాత్రమే జరిగినది. 2 వ తేదీని గలుయిన స్పెక్టరును ముగ్గురు చాకిదారులును సాక్షిమిచ్చిరి. గుర్తించుటలో వారు కొన్ని సారులు తప్పిపోయిరి.

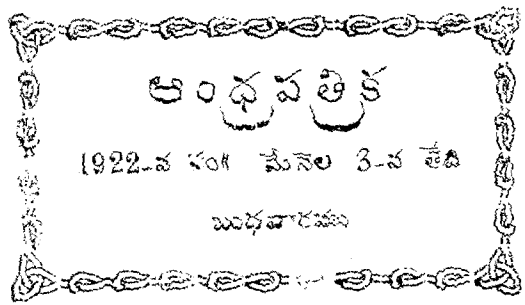
ఈనెల 25 వ తేదీ రాత్రి 9 1/2 గంటలకు సిమ్లాలో రాజ ప్రతినిధిగారు దర్బారు జరిగెదరు.

కలకత్తా ఇంగ్లీషువై మెంటు బ్రహ్మచారు ఇంజీనీయలు బాంకివారిని 50 లక్షలరూపుములు అప్పకొరియున్నారు.

ఏప్రిల్ నెల 20వ తేదీని తపాలాలలో రాబోవు శుక్రవారము మాల్వామెయిలు స్టేషను బాం బా యి చేరు వని తెలియుచున్నది.

ధర్మి విశ్వవిద్యాలయచట్టము మే నెల 1 వ తేదీనుండి అమలునందుండును. విశ్వవిద్యాలయ అభివృద్ధిగోరువు రాజ ప్రతినిధిగారు వైసు ఛాన్సలరు డాక్టరు గవరుగారి కొకతంతి వార్త పంపిరి.

డాక్టరు గురుమూర్తిగారు విడుదలచేయబడుట రాజమహేంద్రవరము తాలూకా కాంగ్రెసుకమిటి అధ్యక్షులగు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు నేటి ఉదయము 11 గంటలకు చెన్నపురి కారాగృహమునుండి విడుదలచేయబడిరి. వారిని సంవత్సరముగా, కారాగృహము నందు రాజకీయ నిష్పాధికులకు ఇ య్య బడు చు న్న అదరణ మిగుల అసంత్కృష్టి కరముగ నున్నదనిరి. రాజమహేంద్ర వరము నుండి వచ్చిన రాజకీయ నిష్పాధికులకు మొదట తేయాకనీరు, రాత్రి ఇయ్యబడుచుండెను. కొన్నిదినములు గడచిపిదప ఈపద్ధతి మానివేయబడెను రాజకీయనిష్పాధికులందరు బహిష్కరై, అహోగృహలనున్నాని తెలియుచున్నది. గురుమూర్తిగారు మొదట 7 పొండుభారములై యుండిరి. తరువాత 3 పొండు భారముండిరి ఈవిషయము నూపరింపెండెంటుకు దేల పగా నాడు "నీవు ఇక్కడికి వచ్చినపుడు పందిర తెరిచియుంటిని" ఇప్పుడు అనభ సరుగుకందరములు లగ్గిని" అని చెప్పివెట్టి తెలియుచున్నది. గురుమూర్తిగారు వైద్యకాలయందు పనిచేసెదమని అధికారులతో చెప్పిరి. కాని కారాగృహమునందలి ఇతరులకు అసహాయ వాదనాత్రములను బోధించునేమో యశశీతివే ఖయిరీ వైద్యులైనను అతనినివైద్య కాలయందు పనిచేయుటకు అంగీకరించలేదు. గురుమూర్తిగారు మునుపటివలెనే సంపూర్ణోత్సాహముతో యున్నారు.

శాసనసభలు

జ్ఞాతీయవాదులు శాసనసభలలో ప్రవేశించిన సలయ నని తెలిపిన సత్యమూర్తిగారి లేఖ, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సుపత్రికకు సంతృప్తి గలిగించుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితిలో శాసనసభలలో ప్రవేశించుటచే, స్వరాజ్యస్థితి కెటుల భంగము కలుగునో ఇంతకుమున్ను సూచించియుంటిమి. శాసనసభలలో చేరి, నిర్వహించదగిన ఘనకార్యములు లేవని, సహకారపక్షమువారే అంగీకరించుచుండ, తదితరులు దానిలో జేరి కాలమును వృథా పుచ్చుట, వివేకహిత మని వేరుగ చెలువ నక్కరలేదు. రాష్ట్రములలోమూలమే, పాక్షికపాద్యత ద్వంద్వపరిపాలనరూపమున కనవించు చున్నది. కాని, ద్వంద్వపరిపాలనము కొనసాగదని ఆనుభవము చెలుపుచున్నది. ఈపద్ధతిని, నిందించనివారందరూగ నున్నారు. శైలముపర్వతప్రభువు సముదము ఈపద్ధతియెడల ఉత్సాహముగనుచువక, తామును మాంటాగుగాగును ఆరుమాసము లీపద్ధతి వలదని పోరాడితిమని, ఇటీవల వెల్లడిజేసిరి. ద్వంద్వపరిపాలనము నుపయోగించి, జాతీయవాదు లేమి చేయగలరో బోచుచున్నది. సత్యస్వరాజ్యసిద్ధిపట్ల ఉత్సాహము జాపనివాడు, ప్రాప్తించినదే చాలు నని యూహించుచున్నాడు. కాని, భారతవర్షమునకు స్వరాజ్య మొత్తములో సిద్ధించిన సంత శ్రేయస్కరమనియు, ప్రస్తుతసమయమున స్వరాజ్యము లేకుండుటచే హిందూజాతియు భరించవలసిన దురవస్థ దుర్భాగనియు తలచెడివారు, ప్రయోజనరహిత మగు ద్వంద్వపరిపాలనాయంత్రము నెటుల యుపయోగించగలుగుదురు? శాసనసభలలో జేరి, ఆచారపరంపరను స్థాపించి, తద్వారా స్వరాజ్యమును సంపాదించునెంచుట, ఎడమోపులవెంట బడుగిడుటవంటిదని వలుమారు సూచించియుంటిమి. ఆస్పదేశపరిపాలనముక్రింద, ఇట్టిపరిణామము పాద్యపడినది. ఆంగ్లజాతియున గలిగిన పరిణామము హిందూజాతియున గలుగుట దుర్లభము. శాసనసభలలో జేరి ప్రతిష్ఠంబవల జరుపుట పాద్యపడినదియు, పాద్యపడినను దానివలన ప్రయోజనముండదనియు గూడ సూచించియుంటిమి. ప్రతిపక్షపకులకు బూని, శాసనసభలను స్తంభింపజేయు యే ప్రయోజనముగ బెట్టుకొనుసభ్యులు అధికంగాను లగుచో, వారి తీర్మానములను నిరాకరుచుటకు ప్రభుత్వమువారు వెనుదీయరు. దుక, సంస్కరణశాసన మహాశా మొసగుచున్నది. ఇంతియగాక, శాసనసభలలో ప్రవేశించి పిమ్మట, ఉద్యోగపదవుల యాకర్షణమును గమోచియు సభ్యుల నిశ్చయమును బలపరచుట సహజము.

ఒక్కమారు ఇట్టిసభ్యులలోకట్టుదపైకేని, శాసనము చేతమునకు ఎక్కువహాని గలిగింపగలవు. గ్రామములు, సభ్యుల మనములను ప్రజలములను మెత్తవరుచుగలవు. సహకారమువంకకు మనములను మరల్చగలవు. సత్యమూర్తిగారు ము ప్రతిష్ఠంబవల నిమిత్తము శాసనసభలకు

వెదలవలయు నని యైనను జెప్పుట లేదు. శాసనసభలలో జాతీయవాదు లధికముగ జేరుటచేతనే ఎక్కువలభ్యము గలుగునని వారియుద్దేశ మెనటుల వారు నిన్నటి హిందూపత్రికకు వ్రాసిన లేఖనుబట్టి గ్రహించవచ్చును. శాసనసభలను తిన్నగ నుపయోగించిన, నిర్బంధము లన్నియు నాగిపోవు ననియు, రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదలజేయుటకు వీలగుననియు సత్యమూర్తిగారు వమ్ముచున్నారు. ఇది ఎటుల పాద్యమో తెలియకున్నది. లా, ఆర్డరుల పాద్యత సంతను అధికారవర్గమువారు మోయుచుండ, శాసనసభలకు వారు లొంగిపోవుదురా? రిజర్వేషన్ శాఖలపైన, శాసనసభ అధికారమును చలాయించుటకు వారంగీకరించెదరా? వంగజేశ శాసనసభవారు నిర్బంధపద్ధతిని నిరసించుచు కీర్తానించి యుండితేదా? దాని ఫలిత మేమయ్యెను? శాసనసభల హితమును వినక, అధికారవర్గము పూర్ణ నిరంకుశత్వము నవలంబించుచున్నదని చూపుటకు వీలుండు నని సత్యమూర్తిగారి యుద్దేశ మగునెవల, ఆ పని యిప్పుడే జరుగుచున్నదని గ్రహించవలయును. ఇంతవర కెన్నడును, ఇంతటి తీవ్ర నిర్బంధములను అధికారు లవలంబించి యుండలేదు. నిర్బంధితులు, కోర్టులలో డిఫెన్సు బెట్టుకొనక నిర్బంధముల వికారరూపమును బయల్పరుచు గలిగిరి. ఇంతకన్నను శాసనసభల మూలమున నెక్కువగ జేయగలిగిన దేమి గలదు? నూతన నిర్బంధశాసనములను నిర్మింప నవసరము లేదు. ప్రస్తుత మములలోనున్న శాసనములు నిర్బంధములను కొనసాగించుటకు చాలవా? క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోడ్లనందలి 144-వ క్లెక్కును, సభల నాచివేయుటకును వాక్వాంత్యము నరికట్టుటకును బనికవచ్చునని ఎవరయినను కలనై నదలచిరా? తలచియుండినచో, నిర్బంధశాసనములను పెక్కులను నిర్మించుటకు బూనియుండదు. 107, 108 క్లెక్కులు జాతీయోద్యమాభిమానుల స్వాతంత్య్రమును పూర్ణముగ నిరోధించి, వారిని కారాగృహముల పాలు జేయునని, ఇంతకుమున్ను దలచియుండిరా?

ఇప్పుడు ముఖ్యముగ గావలసినది, శాసనములలో మార్పు గాడు. శాసనముల నుపయోగించు పద్ధతి పూర్ణముగ మారిపోవలయును. న్యాయము సంఘాద్దేశముల ననుసరించి జరుగవలయుచుగాని, తద్వ్యతిరేకముగ జరుగగూడదు. సంఘాధిపాయమునకు భిన్నముగ జరిగెడి న్యాయము, న్యాయము కాబాలదు. ఆయ్యది కేవల నిరంకుశత్వ మగును. రిడింగ్ ప్రభువుగారు వలుమారు ప్రతివాదించెడి, లా, ఆర్డరులు నిర్బంధములకు ప్రత్యాగ్నాయపడము లగుచున్నవి. అందుచే శాసనసభలు, నిర్బంధశాసనములు నిర్మితములు గాకుండ ఆటంకపరుచగల వని తలంచుట, వ్యర్థము. జన్మస్వాతంత్య్ర నిరోధము నరికట్టజాలవనియే, సంస్కరణములనుజాతీయవాదులు మొదటినుండియు నిరసించియుండిరి. సత్యమూర్తిగారి సంగతిని తేటపరుచుటకు, తమ కక్షని వెనుక వినియోగించియుండిరి. పంజాబు దుర్లభము నివారించుటకు గాని, జన్మస్వాతంత్య్రములను రక్షించుటకు గాని యక్కరకు రాని సంస్కరణములు, మూడెటులలాభించునసత్యమూర్తిగారు తలచిరో తెలియదు. ఆక్రమపు పన్నులను విధింపకుండను, అధికారులు ఇచ్చవచ్చినటుల ప్రపత్తింపకుండను, చెడ్డ చట్టములను నిర్మింపకుండను, శాసనసభలు పనికివచ్చునను సత్యమూర్తిగారి ప్రతిపాదనమునకు సంస్కరణముల స్వభావముగాని, జేశానుభవముగాని బలము నొసగుటలేదు. ప్రస్తుత తరుణమున, పైమూడు చెడుగులును తలపించుచునే యున్నవి. వానిని నివారించుటకు,

శాసనసభ లక్కరకు రాకున్నవి. శాసనసభల జాగరూకతతో నుపయోగించిన, ప్రభుత్వమువారి తీవ్ర నిరంకుశత్వమున కయినను బూననలెను, యెవల స్వరాజ్యమునకయినను సరిపెట్టుకొనవలయునని సత్యమూర్తిగారు సూచించుచున్నారు. ప్రస్తుతసమయమున తీవ్ర నిరంకుశత్వమున కేమియకొనువ లేదు. ఇరుపదియైదువేలనుండి జేశామానులు కారాగృహపాదల ననుభవించుచున్నారు. వాక్వాంత్యము లొలగిపోయినటులనే ఎంచవచ్చును. ఇతర జన్మస్వాతంత్య్రములును నిరోధింపబడినవి. ఇటుల నిరంకుశత్వము చేలకేగుచున్నను, స్వరాజ్యమునకు అధికారులు సరిపెట్టుకొనుటలేదు. చిన్న మొదలు పెద్దవరకు, లా, ఆర్డరులనే ప్రధానముని భావించుచున్నారు.

శాసనసభల ద్వారా సత్యమూర్తిగారు చేయదలచినపని, మహాత్ముని నిరాకరణోద్యమము వలన ఇదివరకే జరిగినది. ప్రభుత్వవిధానపు స్వభావము ప్రపంచమునకు వెల్లడియైనది. దాని స్థానమును స్వరాజ్యము త్వరలో నాక్రమింపవలసిన యావశ్యకతయు వెల్లడియైనది. జేశము నిదివరకు ఆన హించిన వ్యామోహము ఇప్పుడు దొలగిపోయినది. ఇప్పుడు జరుగవలసినపని, స్వరాజ్యనిర్మాణము. అయ్యది శాసనసభలలో జరుగదు. శాసనసభలకు వెలుపల నది జరిగి, స్వరాజ్యసిద్ధి యయినదిమట్టుల స్వాతంత్య్రనిలయము లగు శాసనసభల ద్వారా నభివృద్ధి జెందుచుండును. అందుచే శాసనసభలలో ప్రవేశించవలసిన తరుణము, స్వరాజ్యసిద్ధికి బిమ్మటగాని, తత్పూర్వము గానేరదు. ఈ సంగతిని జేశ మిదివరకే గ్రహించినది. మరల సెకమారు రూఢిజేసికొనుట యావశ్యకము. డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సు పత్రిక సత్యమూర్తిగారి లేఖ నాధారముగ దీసికొని, స్వరాజ్యోద్యమమును చులకన జేయుటకు బూనుకొననదిగాని, అందువలన నెవ్వరును మోసపోవజాలదు. కాంగ్రెసుసభకు గల మంచిపేరు రెండు సంవత్సరములనుండియు, తొలగిపోయెనట. నిజ మిందుకు విరుద్ధము. ఈ రెండు సంవత్సరములనుండియే కాంగ్రెసుసభ ఆత్మచ్ఛ స్థానము నాక్రమించుచున్నది. కాంగ్రెసుసభపై జేశీయుల కింతటి భక్తివిశ్వాసము లిదివర కెన్నడును గుడియుండలేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములు ప్రజలకు వరమ ప్రమాణము లయినవి. ప్రపంచమునం దంతటను, కాంగ్రెసుసభయొక్క విలువను గుర్తించుచున్నారు. వితండవాదు లెటులజెప్పినను కాంగ్రెసు నొరవము మాసిపోనదు. రాటమును, అత్తపారిశుధ్యమును, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సు పత్రిక పరిహసించుచున్నను, ఆంతమాత్రముచే వాని ప్రయోజనము తగ్గిపోనదు. రాటమువలన, హిందూజేశమోక్షము సిద్ధించు నని, గాంధీమహాత్ముడు తెలిపిన సంగతి మొదట కొందరకు అర్థముగాకున్నను, రానురాను దానియర్థము ప్రత్యక్షమగుచున్నది. జేశనాయకులు వలుపురు కడ్డకు సందేశమును బోధించి, దానిపైననే తమదృష్టి సంతను కేంద్రీకృతము జేయుచున్నారు.

బొంబాయినగరమునందు 12-వ తేదిన జరిగెడి కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ సభయందు కడ్డకు విధానమును ఏర్పాటుజేసి, తద్వారా కడ్డకు నిర్మాణమును పూర్తిజేయ బ్రయత్నించెదరు. తుమ్కొప న్యాసములతోను, వినాదములతోను ప్రొద్దుబుచ్చుటకు జేశ మివివాద బూనుకొనదు. మామూలారాజకీయసంచలనమును కొనసాగించుటకు, వీలులేకబోయెనని, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సు పత్రిక గుండుచున్నది. మామూలు సంచలన మనిన, విష్ణుపములను అర్జీలను పంపుటయేగద. అట్టి యంతర

మను దేశము చాటుచున్నందులకు వగచుటకు హరుగ సంతసింపవలయును. దేశ సేవవిషయమై, గతీయవాదులు మితవాదులతో పోటీపడవలయునని, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సు ప్రతీక వ్రాసిన వ్రాత సందర్భతూన్యము. గాంధీ, లజపతిరాయి, నెహ్రూ, కాసు, ఆలీసోదరులు మొదలగు నాయక శ్రేణులును, కార్యయచరులును జేసినది దేశ సేవ గానిచో దేశ సేవ కర్మమేమియో తెలియకున్నది. నిజ మేమనిన, దేశమునం దింతటి త్యాగము, విశ్వాసము, ధర్మ వింత, కార్యదీక్ష, ఇదివరకు గనుపింపలేదు. దేశ స్వతంత్రమే మారితోయినది. స్వతంత్రత వలననే, స్వాతంత్ర్య ముద్భవించు నను సత్యము ప్రజల స్వాదయములతో నాటుకొనినది. వారు మరల భైత్యకమార్గముల నవలంబింప బూనరు. ప్రాత స్వామోహము నింకను విడువని ప్రముఖులు ందరు, శాసనసభలను ఆటవస్తువుల నుపయోగింపుడని భోధింపవచ్చును. కాని, కాంగ్రెసు సభ మరల సీమార్గము నవలంబింపజాలదు. ఇంత కాలము, సుండియు నవలంబించిన స్వరాజ్యసాధనమును విడువజాలదు. ప్రస్తుతసాధనమువలన, దేశమునం దదృశ్యమగు ప్రబోధము గలిగినది. నూతనశక్తి మేర్పడినది. జాతి తనశక్తిని దా గుర్తెరుగుచు న్నుది. కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమము వలన, భారతీయులు తమశక్తిని పూర్ణముగ గుర్తెరింగి స్వరాజ్యమును పొందెదరనుటకు సందియము లేదు. ఇంతకన్నను ఫలప్రదమగడమార్గ మింకొకటి లేదు. ఇదివరకు స్వరాజ్యసిద్ధి కనుకూలించెడి పని చాలవరకు జరుగుచున్నది. దానిని సంపూర్ణ జేయుటకే, కాంగ్రెసుకార్యక్రమ మిప్పుడు తలపెట్టుచున్నది. ఇక్కార్యమునుండి మరలుట, దేశమాతకును, కాంగ్రెసునకును, గాంధీమహాత్మునికిని, దేశ భక్తులకును, ద్రోహ మొనర్చినటు లగును.

బ్రిటీషు బడ్జెట్టు

బ్రిటీషుబడ్జెట్టునకును, హిందూదేశపు బడ్జెట్టునకును ఎట్టి తారతమ్యము గలదో, సర్. రాబర్టు హారనుగారు పార్లమెంటుసభలో చెలిపిన విషయములబట్టి గ్రహింపవచ్చును. మేమిదివరకు సూచించినటుల, హిందూదేశపుబడ్జెట్టునకు ముఖ్యలక్షణములు, రాబడి తక్కువ, వ్యయ మెక్కువ, నష్ట మధికము, దీనిని పూడ్చుటకు క్రొత్తపన్నులను విధించుట, మిలిటరీవ్యయము శాంతిసమయము యందుగూడ తగ్గక రాబడిలో నిశేషభాగమును మింగుట యని చదువరులకు చెలియును. ఆంగ్ల దేశము యుద్ధములో పరాసరి పాల్గొనినను, ఆర్థిక సుస్థితి ప్రబలియున్నను, వ్యయమునకన్న రాబడి నిశేషమయ్యెను. అందుచే వెనుకటిపన్నులను కూడ కొన్నింటిని తగ్గించుటకు వీలయ్యెను. 1922-23 సంవత్సరమునందు ఆంగ్లదేశస్థితి యింకను చక్కబడు నని, హారకాగారు తలచుచున్నారు. బడ్జెట్టు సంవత్సరమునకు వ్యయమునకన్న రాబడి 16,000,000 సవరను లభికమగునని అంచనా వేయబడినది. ఆదాయపు పన్నునందు తగ్గుదల కావింపబడెను. తెల్లిగ్రాఫిక్సు రేట్లయందు తగ్గుదల చేయబడెను. పోస్టుకార్డు, కవర్ల ఖరీదు తగ్గింపబడెను. తేయాకు, కాఫీ మొదలగువానిపై పన్నులు తగ్గింపబడెను. ఇందుమూలమున, 1,500,000 సవరనులు రాబడినుండి తగ్గిపోయినను, ఇంకను 38,000,000 సవరనులు మిగులుచు. పన్నులను హెచ్చుజేయుటచే, ప్రజల ఉత్సాహ క్రోధగ్గ ననియు, రెండుసంవత్సరములనుండియు ప్రియవయత్నముల జేయుటచే పభుత్వమువారు

వ్యయమునకు సరిపోయెడి రాబడిని సమకూర్చగలిగి రనియు, హారనుగారు నుడివిరి. పన్నుల సభికముగ విధించుటవలన లాభముకన్న నష్ట మధికముగ వచ్చె నని బ్రిటీషుప్రభుత్వమునకు చెలిపినచ్చెను. ఇండియాప్రభుత్వమువారు, ఈసంగతిని గ్రహింపకున్నారు. ఇప్పుడు విధించిన పన్నులు చాలక, దేశాభ్యుదయమున కింకను నెక్కుడు పన్నులు విధించుటకు దేశము సంసిద్ధత జూపవలెనని ప్రభుత్వసభ్యులు హిత మొసగుచున్నారు. బ్రిటీషుప్రభుత్వపు ఏర్పాటులతో, బ్రిటీషుప్రజలు సంతృప్తిజెందిరని తలంపరాదు. వ్యయమును ఇంకను తగ్గింపనందులకు, విమర్శనములు వెలువడుచున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో, హిందూదేశమునందలి ఆయవ్యయ మెటుల జరుగుచున్నదో, ఆంగ్ల దేశమునం దెటుల జరుగుచున్నదో తారతమ్యమును గ్రహించుట సులభము.

పాప్లేగారి లేఖ

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధించినందులకు, రిసరెండు పాప్లేగారు ప్రభుత్వపుచర్యను స్పష్టముగ ఖండించి యుండిరి. ఇంగ్లీషువారై యుండి, ఇట్టి యభిప్రాయమును తెలిపినందులకు, ఆంగ్లోహైందవప్రతీకలును, ఆంగ్లోహైందవులు పలువురును పాప్లేగారిపై దూషణములను కురిపించుచున్నారు. విల్లింగుడను ప్రభువుగారు ఉదకమండలమునందు వై. యం. సి. ఎ. భవనమునకు పునాదిరాతిని వైచు సందర్భమున, పాప్లేగారి లేఖను గూర్చి ముచ్చటించిరి. పాప్లేగారి లేఖ తమకు మనస్తాపమునకు కారణ మయ్యెనని, వీరు సూచించిరి. అయినను, పాప్లేగారు, వై. యం. సి. ఎ. పక్షమునగాక, స్వంతముగ తమయభిప్రాయము నుచెలిపెనని, విల్లింగుడనుప్రభువుగారిపుష్కగ్రహింపగలిగిరి. అయినను వై. యం. సి. ఎ. సంఘపు సూత్రములకు విరుద్ధముగ, అందలి యద్యోగులు తమ స్వంత యభిప్రాయముల చెలుపుచో, యిబ్బందులుగలుగునని, గవర్నరుగారు సూచించిరి. ఇంగ్లీషు వారయినను, స్వతంత్రాభిప్రాయమును చెలిపినచో హిందూదేశమునం దెట్టికష్టములుగలుగునో, తెలిసికొనవచ్చును. పాప్లేగారు తమ యభిప్రాయమును నిర్భయముగ చెలుపుటవలన, ఆంగ్లదేశపు కీర్తిని, వై. యం. సి. ఎ. సంఘపు కీర్తిని నిలువబెట్టి రని మా యభిప్రాయము. ఇట్టివారి వలననే, ఆంగ్లదేశ ప్రతిష్ఠ వృద్ధి యగును గాని, అధికారులకు వంత పాడెడివారి మూలమున గాజాలదు. పాప్లేగారిక ముందు గూడ తమ మనస్సాక్షి సంబోధనముల ననుసరించి, క్రైస్తవధర్మమును నిర్వహించెదరు గాక యని కోరెదము.

క్రైస్తవ నాగరికము

జిసోవాసమావేశము అపజయము గాంచుచో, క్రైస్తవ నాగరికము భగ్నమగునని, పోపుగారు తమ లేఖయందు సూచించిరి. జిసోవా సమావేశము, ధర్మసూత్రముల నాధారము జేసికొని పనిజేయుచో, అపజయమున కవకాశ ముండదు. అటులగాక, ఎవరిప్రయోజనమును వారు సాధించుటకు ప్రయత్నించునపుడు, ఆసమావేశమువలన లాభ ముండునా? క్రైస్తవధర్మమునకు త్యాగము మూలసూత్రము. క్రస్తుభగవానుడు త్యాగస్వరూపుడు. ఆతని స్వరూపమును మఱచి, సాశ్వాత్య క్రైస్తవ జాతులు పశుబలమునే ప్రధానసాధనముగ గైకొనినవి. క్రైస్తవ నాగరికము, ఇప్పుడు ప్రపంచము నావరించిన తిరుగుబెళుకులలో నిమిడి యుండదు. అయ్యది శాశ్వతధర్మముపై నాధారపడియుండును. పోపువంటి మతగురువులు, క్రైస్తవ

నాగరిక సూత్ర మెద్దియో, అది ఏ ధర్మముపై నాధారపడియున్నదో, క్రైస్తవజాతులకు విశదపరచి, వారిహృదయమును మార్చి బ్రయత్నింపవలయును. కృత్రిమముగ ముడిబెట్టెడి అతుకులు చిరకాలము నిలిచియుండజాలవు. తగిన ప్రబోధము గలిగింపకుండు, క్రైస్తవ నాగరిక ముమగంటె నని విలపించుటచే, లాభముండదు.

గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సమావేశము

గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసమావేశము ఆనందగ్రామములో జరుగును. ఈ సభకు గాంధీ మహాత్ముని సతి అధ్యక్షత వహించు నని తెలిసికొనుట కేతయు సంతసిం చెదము. కస్తూరిభాయి కన్నును, ఈసభ కధ్యక్షతవహించుటకు ఎక్కుడు అర్హత ఎవరికి గలదు? గుజరాతురాష్ట్రము, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు దృఢనిశ్చయము కనుబటచు ననుటకు సందియము లేదు. వంగరాష్ట్రీయసభకు చిత్తరంజనదాసుగారి సతియు, గుజరాతు రాష్ట్రీయసభకు మహాత్ముని సతియు అధ్యక్షత వహించుట, దేశమునకు శుభ సూచకములు. పురుషపుంగవులు, నిర్బంధములపాలయినను, వారి స్వేచ్ఛ తొలగింపబడినను, వారి స్థానము నాక్రమించుటకు వారి సరిలిలకములు ముందుకువచ్చుటబట్టి, జాతీయోద్యమము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగుననుట నిశ్చయము. స్త్రీలు సయితము, దేశవ్యవహారములను నడుపుటకు నడుము గట్టుకొని పనిజేయుచు, పురుషులు లేనికొరంతను దొలగించుచుండ, అట్టిదేశపు భావ్యభ్యుదయము గూర్చి సందేహమున కవకాశ మేముండును?

స్థానికవార్తలు

డాక్టరు పా. గురుమూర్తి:—రాజమహేంద్రవర నివాసియగు డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారిని మదరాసు కారాగారమునుండి యా యదయము 11 గంటలకు వదిలిపెట్టబడిరి.

ఒక సవరణ:—రెజిడెంట్ మోతీహాలులో చింతామణి పోలీసులుకము ఈ నెల 4-5-22 గురువారమువాడు ప్రదర్శించబడునని ప్రచురించుటకు బడలు పారబాటున 24-5-22 తేది ప్రచురింపబడినదని మా పాతకవచోశయులు తిలకింప ప్రార్థింతులు.

నిమ్నజాతుల సంఘము:—ఈసంఘయాజమాన్యమున బ్రహ్మానందస్వామిగారు “సుఖములను” గూర్చి రాగల శనివారము 6-వ తేది సాయంకాలము 7 గంటలకు ముఠ్యాలపేట ఆడంపిడిలోని ప్రభుత్వ మహమ్మదీయప్రాథమికపాఠశాలయల దుడవ్యసించెదరు.

మదరాసు ఆరోగ్యస్థితి:—ఏప్రిల్ 29వ తేదిలో మిగిలినవారములో వెయ్యిమందికి 45.0 మందివంతున చనిపోయిరి. అంతకుముందువారము వెయ్యిమందికి 50.1 మంది చనిపోయిరి. స్పృహకము నూరుగురికి పోసెను. వారిలో 39మంది చనిపోయిరి. ఇక్ష్మ్యుయెంజావలన ఒకరును, ఇతరజ్వరమువలన 42 మందియు చనిపోయిరి. గతసంవత్సర మిదేవారమునందు వేయిమందికి 33.6 మందివంతున చనిపోయిరి.

యూరోపు మెయిలు: రాగల గురువారము మే 4 వ తేదినుండి ఇంగ్లీషు మెయిలు టపాలు జవరలో పోస్టాఫీసు నందును టవును సబ్ ఆఫీసులందును ప్రతి గురువారమువాడు కట్టబడును. మదరాసు జనరలు పోస్టాఫీసులో జూబలను సాయంకాలము 6-55 వలకును, రిజిస్టర్లు జూబలను సాయం 6-30 వలకును పార్సెలును మధ్యాహ్నము 3-30వలకును బంపవచ్చును. మనియార్డరులను బుధవారము సాయంకాలము 3 గంటల తాళపుగ జేప్పవలెను. గురువారము రాత్రి 8-45 గంటలవరకు రెండణాల రేటుఫీజుతోను పాచ్చుటవుతు పోస్టాఫీసుభద్రపుచ్చుకొనబడును.

విదేశీ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము.

పోపు గారి లేఖ

మే 1:—జెనోవా సమావేశము నుండి సత్ఫలములు జేరగానని యాశించుచుంటినిని వెలుపుచు పోపుగారు జెనోవా లోని కార్మికులగాస్పారిగారి కోరికలను వ్రాసిరి. అందర తమ తేమకరముగ నట్టి పునర్నిర్మాణ కార్యమునకు సహకార ముతో మెలగుటకును స్వార్థరహితముగ మెలగుటకును జెనో వాసమావేశమునందేరాప్తముల వారును సమ్మతించుట తేదని పోపు గారు లేఖయందు తమ విచారమును నూచించిరి. సమా వేశాదర్శములు జయప్రద మగుట కందరును భగవంతుని ప్రార్థింపవలెనని పోపుగారు తెలిపిరి.

లాయడుబ్యాంకింగ్ పోషణము బలపడుట

కార్మికులగాస్పారిగారికి పోపువాసిన లేఖ ప్రతివారి దృష్టులను ఆకర్షించుచున్నది. ఈ లేఖలను లాయడు బ్యాంకింగ్ పోషణము చాల బలపడెనని యెంచుచున్నారు. జెనోవా సమా వేశము విఫలమైన యెడల యూరపునందు గొప్ప యంత్రాత్మము బుట్టి క్రొత్తవ వాగరిత యంతయు సంపూర్ణముగ తలక్రిందు లై పోవునని పోపుతన లేఖయందు తెలిపెను. రష్యా ప్రజల యెడల తనకు పాతపూరి కలదనిగూడ నందు నూచించిరి.

లాయడు బ్యాంకింగ్ దినమున ఇటాలియను కార్మికుల నాయకుడగు స్పిగ్నోగారి గృహమున విందున కాన్వోనింపబడిరి. లాయడు బ్యాంకింగ్ రష్యావిధానమునకు యూరపుకార్మికుల సహాయమును జేయవలెనని పోపుగారి టెల్లు చేసినది దలం చుచున్నారు.

సమావేశము భగ్నము గాజాలదు

మే 1:—ఇదిగద కందిన విషయము గాక లాయడు బ్యాంకింగ్ గారికిని రెండుమాడు వారములు అధికముగ నుండునని తెలియుచున్నది. జెనోవామయోయందు జరుగు సుప్రము కా స్పిలనుకు కూడ జనదళము.

జెనోవా సమావేశమును గురించి లాయడుబ్యాంకింగ్ గారు చాలావఱకు సంతృప్తితో లండనునందు వారి స్నేహితులకు వెలుపుచున్నారు. సమావేశ మింకను సందర్భముగనే యున్నదని యు ఏప్రిల్ 15 వ తేదీన రష్యా ప్రతినిధులు సమావేశమువారికి వెలిపిన పాతకలనను పరిశీలిం తెంతమాత్రమును జక్కబడ లేదనియు జెనోవావార్త వెలుపుచున్నది. సమావేశము భగ్న ము గాజాలదని యెంచుచున్నారు. భగ్నముగ నెడల కొలది దినములలోనే తేలిపోవును. కానియెడల సమావేశమునందు ద్వితీ యవతమువరకును జరుగును.

చిచిరనుగారి లేఖ

మే 1:—రష్యా జర్మను యెడంబడికయం దెట్టి సైనిక వరతులును లేకనియు పరాసువారి పోరాని ఇతరరాష్ట్రముల వారి పోరాని సర్వోచమునకు దిగుట కెట్టివరతులును లేదని యు వెలుపుచు చిచిరనుగారు పరాసుప్రతినిధులకు బాగోగారికి తెలిపిరి. ప్రపంచకాలికిట్టి యెడంబడిక లవసరము. ఇట్టియె డంబడిక లేనియెడల నింకను జరుగనున్నది అని ఆలేఖ నందు వెలుపబడును.

బాల్గోగారి ప్రసంగము

చిచిరనుగారు వ్రాసిన 2 యు బాల్గోగారు సమావేశ ప్రభువనఘము యెడల జదిపిరి. పరాసువారికి రష్యాప్రజలపై నిట్టిద్రోహమును లేదనియు ప్రెస్టె లిట్టముగ యెడంబడికలన వ్యయప్రభుత్వమునై మాత్రము లదనియు బాల్గోగారు తెలిపిరి. చిచిరనుగారి లేఖ సత్ప్రసంగముగ నున్నదని లాయడు బ్యాంకింగ్ గారు తెలిపిరి. తరువాత, రష్యాయుజములకు సంబంధించి కందవ క్లాజును స ఘమువా రామొందిరి. తరువాత, ప్రత్యేక కర్మల అనుబంధములు క్లాజును గురించి చెప్పించిరి. ఈ క్లాజు తెల్లయమునకు కర్మిరేకముగ నున్నదని బాస్సుగారు అభ్యంతరపెట్టిరి. తెల్లయముకంటే ఈవిషయమున అంగ్లేయుల కే రి కెల్లు నష్టము గలుగుచున్నదనియు అభ్యంతరము నుప సంహరించుకొనవలె ననియు లాయడుబ్యాంకింగ్ గారు బాస్సుగారిని కోరిరి. తరువాత సీచిత్తప్రణాళిక న్యాయకాన్త్రజ్ఞానసంఘము వారికి పంపబడెను.

అపకృష్టదార్థము

జెనోవా, మే 1:—అపకృష్టదార్థముల గురించి లోక సంఘమువారు విచారింప ప్రారంభించిరి. ఈవర్తయందు అధి

బర్లందువివాదములు

బ్యాంకుల దోచుకొనుట

మే 1:—అయిరిషు ప్రభాస్వాస్యవైరులలో కొందరు మిచెల్సుడొనునందలి అయిర్లండు బ్యాంకును ముట్టడించి అధికారములను జెదకించి 10000 నవరకుల తీసికొని రసిడిచ్చి చనిరి.

బ్రిటిషులధికారులు దాచుటకు

చెల్లెనుండికొన్ననకు మోటారులందు జనుచుండగా ముగ్గురు బ్రిటిషు అధికారులు పట్టుకొనబడి వాచియుండఁ జేసి వారిని యేమైనది తెలియుటలేదు.

సమీప ప్రాచ్యము

పోపుప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము

కాన్వోనింపిన ప్రభుత్వమువారు మిత్రమండలి వారి కంపికి ప్రత్యుత్తరము సంపూర్ణముగ నందెను. గ్రీకు లాక్రిమించిన ప్రదేశములను వెంటనే స్వర్ణలోకదలివేయవలెనని పోపువారు కోరిరి. ప్రాచ్య ప్రేమనందలి ఏభాగమును గాని వదిలివేయట మిత్రమండలివారి మాత్రములకే భగవంతుని అభ్యుక్తు దానియంతటదియే తెలియనగును. మతసాఘిక అలవాటులను సమృద్ధము లను గమనించి న్యాయముగ పరిపాలించు ప్రభుత్వ సవరము మిత్రమండలివారి నర్హి నర్హి ననే వకు గాను గ్రీకు వారి కెట్టి పరిహారమును ఈ యగూడదు. అందుచుభ్యముగా తురుష్క-పాక్కులకు నష్టకరమరీతినిఁబెప్పించ నెంచఁగదను. స్వస్థసంఖ్యాకుల హక్కులను ప్రభుత్వము వారు గమనించెదరు. గొప్పరాష్ట్రములతో సహకూల సంబంధములు గల ప్రభుత్వము నేర్పరుచుటకు పోపు ప్రభుత్వమువారెంచుచున్నారు. సమీపప్రాచ్య సమస్యను విచారించుటకు గాను మిత్రమండలిసమావేశము జరుగుపాసమును నిర్ణయించి వెంటనే తెలుపవలెనని పోపు ప్రభుత్వమువారు కోరిరి.

బెల్జియంవారి ప్రయాణము

మే 1:—కామన్సువర్గమునందొ చార్లెసు బెల్జియంవారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు పార్కుగారిట్లు తెలిపిరి:—టర్కికి జనుటకుగాను 50. చార్లెసు బెల్జియంవారు రహదారి పత్రము నియమలెనని కోరిరి. విటా టర్కికి జనుటకులన విదేశముల వారునాని సహృద్యము చేసుకొనవచ్చును. అందుచే ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సంధిప్రయత్నములకు సప్తకరముగ నుండునగాన వారికి రహదారిపత్ర నియమలన ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి.

ఇటలీ తురుష్క సంధి

మే 1:—ఇటలీవారు అంగోరా ప్రభుత్వముతో నొడంబడికను గావించుకొని లేదనియు, ఇకమీదఁ జట్టి యెడంబడిక నైనను అసియా మైనరునందు వ్యాపారము, పరిశ్రమలు మొదలగునదుపాతములకొరకే యొప్పుకొనెదరు గాని, అందులన సమీపప్రాచ్యమునందు మిత్రమండలియొక్క రాజకీయకర్మత కట్టికూటంకమును స భవింపదనియు ఇటలీలో అధికారులు ప్రకటించిరి.

50. ఆ. బాల్కనుగారికిమీద బాల్కనుప్రభువని కర్మకారింపబడును. వీరికి వైకాంటు బ్రావెయిను ఆఫ్ విట్టింగు మాము అను వివిధ మాయజడును.

నివేశప్రతినిధులు పట్టుదలతో నుండిరి. అపకృష్టదార్థముల వ్యాపారమునం దధికముగ జోక్యము గల ప్రతినిధులవానిఎగువతులపై నాయరాష్ట్రములవారికి స్వస్వాతంత్ర్యమును నుండవలెనని పట్టుబట్టిరి. ఇటలీయందు అపకృష్టదార్థములు తక్కువగను పరిశ్రమలధికముగను నుండుటచే నాప్రతినిధులు ఎగువతులపై కెట్టిపన్నులను గూడవని పట్టుబట్టిరి. ఇటలీ కార్మికుల కోరికలకును ఆంగ్లేయులపట్టుదల హెచ్చెను.

ఇకను కొన్ని రాష్ట్రములవారు కొంచె విందుమించుగా నిట్టి అభిప్రాయములకే గవ్వరుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియా, కనడా, అగ్రికా ప్రతినిధుల కోర్కెలను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు బలపరుచుచున్నారు. ఎగువతిదిగువతుల పన్ను విధించుట యందు దేశీయ ప్రభుత్వములకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య ముండవలెనని తిటిలు ఎంటెంటి ప్రతినిధులు వెలుపుచున్నారు.

అపకృష్టదార్థములవిషయమున అధినివేశ రాష్ట్రముల హక్కులను గాపాడుచు సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

అధిక కమిషనులో జపాను వారికి గూడ సభ్యత్వముండవలెనని జపాను ప్రతినిధులగోరిరి.

బ్రిటిషు బడ్జెటు

పన్నులు తగ్గించుట

లండను, మే 1:—నూతనవత్సర ఆదాయ క్షయపట్టిక యందు ఆదాయపుపన్ను పానుకు పిల్లింగు చొప్పుననే తేమాకువై నాన్వెన్సిల చొప్పునను తగ్గింపబడెను.

50. రాబట్టు పోరనుగారు ఆదాయక్షయపట్టికను కామన్సు సభలో ప్రవేశపెట్టుచు ప్రారంభోపన్యాసమున నీ క్రిందివిషయములను తెలిపెను:—గతవత్సరమున బొగ్గుగనుల కార్మికుల వివాదములనను వ్యాపారమాంద్యమువలనను చాల చిక్కులు గలిగెను. ఈ పరిస్థితులను జయప్రదముగ నెదుర్కొనిన రీతియే బ్రిటిషు ఆర్థికపటత్వమును ప్రదర్శింపుచున్నది. గతవత్సరాదాయము 1124 మిలియనుల పానులకు, అనగా ననుకొనిన దానికంటె మిలియనులు తక్కువ. ఆదాయము వచ్చెను. ఋణముల దీర్చుటకు గాను 45 మిలియనులు మిగిలెను. ఆదాయపుపన్నువలన 398 మిలియనులు వచ్చెను. ఋణముల దీర్చుటకు 88 మిలియనుల పానులు వెచ్చింపబడెను. 1919 మార్చి 31 తేదీనుండియు విదేశీయుల కీడువలన జాతీయఋణము తగ్గింప ప్రారంభింపబడెను. 1922-23 నందు పరిశీలులు సుకరములుగ నుండవచ్చును.

నూతన వత్సరక్షయము 910 మిలియనులపాను లుండును. కాని దీని నింకను తగ్గింప వీలందునేమో 395 మిలియనుల జాతీయఋణమున కుపయోగింపబడును. అమెరికనుల కీడువలన 50 మిలియనుల 25 మిలియనుల గూడ నిందు జేర్చబడెను. ఈవత్సరము 956 మిలియనులు ఆదాయము రావచ్చును. అందుచే ఋణముల దీర్చుక పోయిన యెడల 46 మిలియనులు మిగులును. ఇందు జర్మను నష్టపరిహారములు జేర్చబడలేదు.

పన్నులు తగ్గించుట

ఆదాయపుపన్నునందు పానులకు పిల్లింగు చొప్పున తగ్గింపబడును. అందువలన 1700000 పానుల ఆదాయము తగ్గును. తంతి పోపులు కెల్లు తగ్గింపబడును పోపుకాన్వ 1 పెన్, బాబులు 3 అరపెన్సిలు వార్తాపత్రికలు అరపెన్సి ప్రాంతలతో పంపవచ్చును. ఇందువలన 60 మిలియనుల తగ్గును. ఇక 38 మిలియనులు మిగులును.

వ్యాపార వత్తివృద్ధివొందు నూతనలు గాన్నించుచున్నవి. కాని పన్ను లధికమగుటవలన ప్రజలు క్రొత్తవ్యాపారములు ప్రారంభించుటలేదు. ఈ సంవత్సరము జాతీయఋణములను దీర్చుటకుగాను అధికముగ పన్ను లీయవలెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు గోనెంచలేదు. తేయాకుమీద నీ వత్సరమునందు 8 పెన్సిల పన్నుండును. ఈపన్ను విదేశీయులనుండి వచ్చు సరుకుమీదనే విధింపబడును. సామ్రాజ్యమునందలి భాగములనుండి దాదాపు 70 వంతులు సరుకువచ్చును గాన దీనిపై పన్నుండదు.

మాంకమునందు స్వర్ణంబు వెల అభివృద్ధి పొందుటచే ఋణముల దీర్చుటయందు మన కినుకూలముగ నుండెను. ఇందువలన సంయుక్తరాష్ట్రముల కీడువలన పన్ను నందు 395 మిలియనులు తగ్గుటయేగాక సంయుక్తరాష్ట్రములతో వ్యాపారము జేయువారిపని బాగుండును. ప్రత్యేక కార్యముల కొరకు గావింపబడిన ఋణము 1921-22 నందు 246 మిలియనులు తగ్గింపబడెను. ఇందులకుగాను గత రెండువత్సరములందును ధనరూపమున 3 మిలియనులు ఈయబడెను.

తేయాకుపన్నునందు 4 పెన్సిలను తగ్గింపవలెనని కామన్సుసభవారు తీర్మానించిరి.

ప్రతికాభిప్రాయములు

నూతన ఆదాయ క్షయపట్టికపై ఉదయము ప్రతీకలు కొంతయుతాహమును గవ్వచ్చెను. కొన్ని ప్రతీకలుమాత్ర మంతయుతాహమును గవ్వచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు తగిన తగ్గింపులు గావించలేకపోయిన కొన్ని ప్రతీకలు వెలుపుచున్నవి.

ఈ బడ్జెటునందు ధనికులకు చాల సదుపాయము లొనర్చబడెనని కార్మికపక్షప్రతీకలు తెలుపుచున్నవి.

చైనా సంక్రామము

పునైపుగారి పూహము

మే 1:—చాంగుటోన్గినిగారి పిన్గి యను పటాలములో స్వల్పభాగముపడచుటపైపుగా వెళుకకు వెళ్లుచున్నది. పునైపుగారిచిహ్నికటాలము చాంగుటోన్గినిగారి పటాలములను ప్రక్కవైపులనుండి యెదుర్చుటకు ఒక వైపునకు జనుచున్న పిన్గి యను పటాలములు చాన్వనది మీదనున్న హుగ్గా పోవంతెనను రక్షించుచున్నది. ఇందువలన పెకింగునకు వర్షపునీలంబుండును. కేరళుల పోరాటము దినదినము తీవ్రమగుచున్నది.

రేట్లు: రూప 2-0-0; 1-8-0; 0-12-0; 0 6-0.
 బా. రాజగోపాలం,
 కర్నూలు.

గౌ. శ్రీ నివాస శాస్త్రిగారి ప్రసంగము

లిబరలీగువారి వీడ్కోలు వువిందు

శివస్వామి అయ్యరు గారి వర్ణనము

నిన్న సాయంత్రము ఆర్యయనవీధియందలి గోఖలే హాలులో వందరారు లిబరలీగువారు రైటు ఆనరెబిల్ వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారికిని, ఎస్. పి. శివస్వామి అయ్యరు కె. పి. యస్. వి. పి. వి. ఇ. యం. యల్. ఎ. గారికిని వీడ్కోలు పోషంగుచు విందు చేసిరి. సుమారు 800 మంది ఆ సభకు హాజరయిరి. వారిలో ముఖ్యులు హెచ్. యస్. యల్. పోల్క్, టి. వి. ముద్దుకృష్ణయ్యరు, ప్రొ. ఫెరెరు కె. నందరరాజుయ్యరు, ప్రొ. ఫెరెరు ఆర్. స్వామినాథయ్యరు, పి. ఎ. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, కె. ఎ. వీరరాఘవాచార్యులు, కలకత్తా వర్తకులగు యె. ఆర్. అయ్యరు, రావుసాహెబు గుమ్మరూరు వెంకట్రంగరావు, సి. గోపాలమూర్తి, విద్యాసాగర పాండ్య, ప్రొ. ఫెరెరు సి. శ్రీనివాసాచార్యులు, సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు, టి. ఆర్. వెంకటరామశాస్త్రి, వి.యస్. రామస్వామిశాస్త్రి, పి. వెంకటసుబ్బయ్య, రేలాంగు, త్రైలోక కరు, ఎ. రంగనాథంమొదలగు, రావుసాహెబు పి. సత్యంధూమొదలగు, డాక్టరు యం. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, శ్రీ మాకా. పి. వి. వెంకట్రాజయ్యంగారు, డెయిలీ ఎక్స్. పోస్టు సంపాదకులగు ఆర్. డబ్ల్యు. బ్రావు, మదరారు మొయిసాసంపాదకులగు ఎ. హుమై, ఎస్. పి. సదాశివఅయ్యరు, ఎ. ఆర్. అ. ల్. అబ్దుల్లా కలెక్టరుగారు, శివానందశిర్డిగారు, ఖాన్ బాదురలాల్ లాల్గారు, డివాను బహదూరు ఎల్. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యరు, రెవెన్యూస్వామిగారలు ఉండిరి.

మొట్టమొదట ఒక ఆంగ్లంబుసేపు అందరు ఫలావారములు భజించిరి. తదనంతరము సభాధ్యక్షత వహించిన యల్. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యరుగారు

సభకు రాజాలనంతుకు చింతిల్లయ దివానుబహదూరు మోరార్ జయచంద్రరావు పంతులుగారు (ఏలూరు), రావు బహదూ. సి. యస్. సుబ్రహ్మణ్యం (బళ్ళారి), రావుబహదూరు బి. వీరప్పకలెక్టరుగారు, రావుబహదూరు టి. రంగాచారిగారు, డాక్టరు సుబ్బరాయకగారు, డి. జి. డి. శేషగిరిరావుగారు (కాకినాడ), మెకడోగల్, స్వదేశమిత్ర తమిళభక్తి కాంపానకులగు ఎ. రంగస్వామి అయ్యరుగారు, సత్యమూర్తిగారు లోకలను వ్రాసినట్లు చెప్పిరి.

సభాధ్యక్షులవంటి ఇట్లుపర్యవేషించెను. “సుప్రసిద్ధులగు ఎస్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరు, రైటు ఆనరెబిల్ వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రి గారి లిరువురికి వీడ్కోలు వువిందుచు మనము కడివట్టు సమావేశమయితిమి. వారు ఇప్పుడు అతిదూరములలో నున్న విదేశములకు బయలు వెడలుచున్నారు. వారు మన కందరికి చాలా ప్రాతిమత్వము. “గొప్ప నాయకులకు, హురులకు శివస్వామిగారి మేధావంతన”ను నాస్యోకిరహిత ప్రశ్నోత్తరసయమున వీరిరువురికి అనున ర్తియను. నేటి సమావేశమందు అన్ని సంఘములవారును, అన్ని ఆభిప్రాయభేదములను గలవారును ఉన్నారు. అందరికి వీరియందు విశేష గౌరవము గలదని ఋజువగుచున్నది.

ఎస్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు అధికారుల పక్షమునగాని, రాజకీయోద్దేశములతో గాని ఇతరదేశములకు పోవుటలేదు. తన ప్రపంచానుభవజ్ఞావాత్మివృద్ధిగల మతకు అంగీకరము, విశ్వాస, అమెరికాకు వెళ్ళుచున్నాడు. వీలున్నప్పుడతడెచ్చటగాని దేశాభివృద్ధికి పాటుపడుటయంద్రష్ట చేయడు. అంగ్లాసామ్రాజ్యములో నితర అధినివేశములతో పాటు భాగతదేశములకు కూడ స్వపరిపాలనను నియ్యవలెనని అంగ్లేయులకు వ్యతిరేకముగా శివస్వామి అయ్యరుగారికి మించిన ప్రజ్ఞాంతులు లేరు.

శ్రీనివాస శాస్త్రి గారు రంగుడు బయలు వెడలు చున్నాలో వన కడగడము దేశము విమయమే. అతడు సామ్రాజ్యసభ యం శేషు గా తిలకమును దేసి, వాసింగుటకే సమావేశమునందేము భాగతదేశపు పరిణామ గాని చేయెను. ప్రభుత్వమువారిచే నడిచు నియమించబడెనని కొందర రాక్షసింపవచ్చును. ప్రజలచే నెన్నుకొనబడి యుండవలెదల, అతడే పంపబడియుండును. (హర్షము). అతనిదేశ సేవను కొందరు శ్లాఘింపక పోవచ్చును. భావికాలపు చక్రవర్తిగారు నివృత్తుపాతముగ ఈ కాలపుదేశచక్రవర్తిను వ్రాయ

నప్పుడు శాస్త్రిగారికి దేశములో నగ్రగణ్యస్థాన మియ్యక తప్పదు.

వీరిద్దరు సుఖముగ ఆదేశములకు వెళ్లి, తమ పనులను జయప్రదముగ నిర్వర్తించుకొని, మరత్తముగ తిరిగి మనదేశము నకు వచ్చెదరుగాక యని మనప్రార్థన. వారికి అప్పుడు మనమందరము గొప్ప స్వాగత మియ్యగలము.”

అంతట గోవిందరాఘవయ్యరుగారు వాతరవునను పున్న మాటలంకృతులను గావించిరి.

ఎస్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు.

తమవర్తమానోద్దేశమును గురించి పలువురు దురభిప్రాయములను కలిగి యుండిరియను, తాముప్రభుత్వము తరపునగాని దేశముతరపునగాని పోవుటలేదనియు, స్వలాభాపేక్షాపరులై బయలుదేరుచున్నాడని కొందరు బలకుచున్నట్లును, వృద్ధాప్య మనందుతమకట్టి చేరానందుట దుర్లభమనియు చెప్పిరి. ఇంకా, అమెరికా దేశములను జూచిరావలెనని వారు అనాదిగ అభిలాష గలిగియుండిరి. అనివార్యమగు అలంకములవలన అట్లుచేయుట కిష్టంబుగ వీలుపడలేదు. తమప్రపంచజ్ఞానమునభివృద్ధిచేసి కొనుటకును, ఆనభవము నెక్కువ చేయుటకును అయ్యరుగారు బయలుదేరుచుండిరి. దేశాభివృద్ధికి పాటుపడుట కవకాశముండినవిదల, అతడు తప్పుక అత్యంత శ్రద్ధతో పనిచేయునని యాధిగ బలికెను. అట్లు దేశసేవ చేయుట విధ్యుక్తభర్తమని అతడు తలచెను. లిబరలీగునకును, సభకరందేచిన మహనీయులకును అయ్యరుగారు తమ కృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

రైటు ఆనరెబిల్ వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఇట్లుపర్యవేషించి. “మిత్రులారా, మహనీయులారా, నేను ఎస్. పి. శివస్వామి అయ్యరుగారి స్థానములో లేకపోయిన చింతిల్లయన్నాను. మేమిద్దరము ఒకటే నేరము చేసిన నంశితులమునకొని నేనిచ్చటకు అరుదేంచిరి. అతడు తానే మినేరము చేయలేదని చెప్పి తప్పించు కొన్నాడు (శత్రు) తన వృత్తాప్యములో స్వలాభాపేక్షతో విదేశముల పర్యటనము చేయుచున్నట్లు ఎవ్వరు తలపరాదని అతడు వాదించెను. నావిషయముకూడ అంతే (శత్రు). తన పర్యటనము ఫలితముగ దేశానికి లాభములు వచ్చునని ఆశపెట్టుకొనవలదని అతడు చెప్పినాడు. నేనట్లు చెప్పజాలను.

అదేమరలు

నాపర్యటనమునుగురించి అనేకు లలితీత్రముగ నాడేపించుచున్నారు. నాస్వంతలాభమునకు నేను భారతప్రభుత్వమును మోసపుచ్చి, ప్రజలభవమును అన్యాయముగ నైకొనుచున్నానని కొందరు తలచుచున్నారు. దేశములో నాభాగ్యతను తప్పించుకొని, విదేశములకు వెళ్లి బోవుచుంటిని ఇంక కొందరు చెప్పెదరు. దేశములో నున్నయెడల అంతకంటే ముఖ్యమైనపని యున్నదని వారి అభిప్రాయము.

అధినివేశముల పర్యటనము

నేను అంగ్లాసామ్రాజ్యమందలి అధినివేశములకు పోవుట నిన్న మొన్నటి విషయముగాదు. గతవత్సరము జూలై మాసములో నేను సామ్రాజ్యసభకు వెళ్లి యుంటిని. అంగ్లాసామ్రాజ్యములో అధినివేశములతోపాటు సమానస్థానమును భారతదేశ మాకేమింపవలె నన్నయెడల, ఆదేశములలో భారతీయులకు పాటి ప్రత్యేక కష్టనిష్ఠురము అందరాదని ఆసామ్రాజ్యసభకు వచ్చిన అధినివేశరాజ్యముల ప్రధానమంత్రులు, అంగ్లామంత్రులు గుర్తించి, ఇట్లు అధినివేశరాజ్యములలో కాశ్యరముగ స్థావర మేర్పరచుకొన్నట్టి భారతీయుల కాదేశములతోపాటు సంపూర్ణ పౌరసత్వపు హక్కుల నియ్యవలెననియు, ఈ ఆభిప్రాయమును ఆదేశములందలి ప్రజలకు బోధించుటకు కొందరు భారతీయు లచ్చటికి బయలుదేరి బోవలసివట్టు తీర్మానించిరి. ఇతరు లివనికి నియమించబడకపోవుట కా అపరాధముగాదు. సామ్రాజ్యసభలో నీ తీర్మాన మంగీకరించబడిన తర్వాతే ఈపని నామీద త్రోయబడెను.

నన్ను గురించి ప్రజలలో ఇంకొక దురభిప్రాయమున్నది. నేను భారతీయుల హక్కులను నిర్లక్ష్యముచేసి భారతప్రభుత్వ

ముప్రతినిధిగ పరదేశములకు వెళ్ళుచున్నానని కొందరు తలచెదరు. భారతీయులు ఇతర అధినివేశములలో ఆదేశములతో పాటు సమానస్థానమును చెందనేరని నేనంగీకరించినానట నేనట్లు చేయనేరను.

దక్షిణాఫ్రికా

మనదేశముల తరపున పూర్వము గాంధీగారు దక్షిణాఫ్రికాలో బోరినపుడు అచ్చట కాశ్యరముగ స్థావర మేర్పరచుకొనిన భారతీయులకు ఆ దేశము లతోపాటు సమానస్థానము నిచ్చిన చాలు ననియు, ఇకమీదట క్రొత్త భారతీయులచ్చటికి వెళ్ళకుండుట బాగుండుననియు చెప్పెను. గోకలే గారు కూడ ఇందుల కంగీకరించిరి. యుద్ధకాలములో ఈసమస్య తిరిగి బయలుదేరెను. అప్పుడు యుద్ధపురంత్రివర్తమునకు సలహా నిచ్చుటకు సర్ సత్యేంద్ర ప్రసన్న సిన్హా, బికనీరుమహారాజు లిరువురు భారత దేశపు ప్రతినిధులుగ వెళ్లిరి. అంగ్లాసామ్రాజ్యమునందలి ఏదో మైనసు తన ప్రజలను గురించి, విదేశీయుల రాక, స్థావరములను గురించి ప్రత్యేక కానసములను గావించుకొన వచ్చునని అచ్చట తీర్మానించబడెను. ఇతర భాతులను దేశములోనికి రానియ్యకుండ చేయవచ్చునని అంగీకరించబడెను. ఇది 1918 లో జరిగెను. భారత ప్రభుత్వమువారు, భారతీయులు అందరప్పుడీ తీర్మానము నంగీకరించిరి. 1921 లో నే నీ తీర్మానమునకు ప్రతి కూలముగ మాట్లాడి యుండుట స్వామ్యముగ నుండియుండునా? భారతీయుల కష్టములకు నేను బాధ్యుడనుగాను. భారతదేశపు హక్కులను ఇతరదేశములకు నేను సమర్పించినానట. ఇట్లు సమర్పించి యుండినయెడల నాకు పూర్వమే ఇది జరిగియుండవలెను. నేను అధినివేశములకు వెళ్లి ఏమిలాభములేదు. అధినివేశములవారు భారతీయులను మర్యాదచేయరని కొందరాడే పించుచున్నారు. శ్వేతముఖులకు జాత్యభిమానము మెండు. నలుపువారియందు వారికి సదభిప్రాయము లేదనికొందరు వ్రాసెదరు. అట్టిసందర్భములలో నేను వెళ్లి ప్రయోజనముండదట. భారతప్రభుత్వమువారు నన్ను పంపగానే, ఆస్ట్రేలియా, కనడా ప్రభుత్వములు భారతీయులకు తమతోపాటు సమానహక్కుల నియ్యబోవుచున్నా కా యనికొందరు ప్రశ్నించుచున్నారు. ఈ పనియభ్యంతనదని కొందరు తలచెదరు. కష్టమైనదని మరికొందరు తలచెదరు. అధినివేశ రాజ్యములలో భారతీయులకు గలద్యేషము నాకు తెలియదు. దీనిని నిర్ణయించుట చాలకాలముపట్టును. ఉత్తరప్రత్యుత్తర మూలముగ నీపని నెఱవేరడు. భారతదేశపు ప్రాచీన బౌద్ధతత్వమును తెలిపెను ప్రతినిధు లా దేశమునకు వెళ్లవలెను. భారతీయులను నెంత గొప్పవాళ్ళో ఈ ప్రతినిధు లాదేశములకు వెలుపవలెను. అచ్చటి కానములను మార్చవలెను. వోటర్ ఇష్టముతోనే భారతీయులకు ప్రతిహేతుముగనున్న కానములను మార్చుటకు వీలుపడును. సామ్రాజ్యపునభ్యుధా భారతీయులకు సమానస్థానము నియ్యవలెనని అధినివేశరాజ్యముల ప్రధానమంత్రు లంగీకరించిరి గాని ప్రజల అంగీకారమును బడయకుండ మంత్రు లేమి స్వయముగ చేయజాలరు. భారతీయులు వెళ్లి ఆ ప్రజలకు (వోటర్లకు) భారతీయుల బౌద్ధతత్వమునుగురించి చెప్పవలెను. భారతీయులను పరిశ్రమలవలె నాదశింపరాదని వారికి చెప్పవలెను. భారతీయులను తమకంటే హీనులనుగా నెంచరాదని వారికి చెప్పవలెను. అందుకే నేను వెళ్ళుచున్నాను.

భారతీయుల కష్టములు.

భారతీయుల కాదేశములలో ఏమికష్టనిష్ఠురములుగలవు? మనమెందుకు ఇంతద్రవ్యమును వృధాచేయవలెనని కొందరు సంశేపింపవచ్చును. అనేక సంవత్సరములుగ ఆస్ట్రేలియా ఖండములో నివసించుచుండిన ఒక భారతీయుడు నాకు వ్రాసిన లేఖనిన్న నేచేరను. ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వలాభముల సహభవించుటకు భారతీయు లర్హులుగారని ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వోద్దేశమని నామిత్రుడు వ్రాయుచున్నాడు. కొన్ని స్థలములలో గావురముండుటకు భారతీయులకు హక్కులేదట. వారికి వోటిచ్చు అధికారము లేదట. మునిసిపాలిటీలలో కూడ భారతీయులకు వోటులేదట. ఈకష్టములను తొలగించుటకు భారతప్రభుత్వమునకు సాధ్యపడదు. విదేశీయులు పరాయి రాజ్యములో నివసించుచు, ఈ విదేశీయులకు నాగరకతలేదని వారికి దురభిప్రాయము కలిగివచ్చును అనేకకష్టములు తప్పక సంప్రాప్తించును. వోటర్లకు భారతీయులందు మర్యాద కుదుర్చుట చేయవలెను. మర భారతసోదరుల కాదేశములలో పాస్ మెంటరీవోటు నిష్పించుటకు మనము యత్నింపవలెను. ఇది మీ ఉద్దేశములో చాల ముఖ్యమైనపని గాదా? నేనీపనియందు తర్రబు చేసి విజయముగాంచెదనని అభయమియ్యజాలను. బహుశః అనేక సంవత్సరములు ఈ పనిని చేయవలసివచ్చును. రెండవమాడెండ్ల పిమ్మట ఇంక కొందరు ఈ పని మీదనే బయలుదేరవచ్చును.

మరి యొక నేరము

అనేకులు సామాన్య మరణము నిందాకోపణము చేసెదరు. అట్లేరియా, కనడా దేశములకు వెళ్లి ఏమి ప్రయోజనము? మన దేశములు దక్షిణాఫ్రికా, తూర్పు ఆఫ్రికా దేశములలో పడరాని కష్టములకు లోనగుచున్నాము. పోషకాహారము పనిచేయు దేశభక్తు లిచ్చటికి వెళ్లుట యుక్తమని కొందరు చెప్పెదరు. దీనిని గురించి మీరు ఒకటి చెందు విషయములను గమనించవలెను. సామాన్య సభాత్రిత్వమును ననుసరించి నేను బయలు వెడలుచున్నాను. ఆఫ్రికానుండి దక్షిణాఫ్రికా కేరలేను గాన ఈ ఆఫ్రికానుండి కార్యాచరణలో బెట్టుటకు నేను దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లనక్కఱలేదు. సమయము వచ్చినప్పుడు నన్ను ఆహ్వానించెదనని స్పష్టము నేనాని గాను నాతో చెప్పిరి. ఈ గుమయమెన్నడు వచ్చునో నేను ఉహించవలెను.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో మనదేశముల కష్టములను తొలగించుటకు గట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. తూర్పు ఆఫ్రికాలో మనము భారతీయుల బెత్తిత్వమును గురించి విద్యావ్యాప్తకము చేయనక్కఱలేదు. లండన్ నగరమందలి అధినివేతముల కార్యదర్శికి ఈ అధికారము గలదు. అతడే ఈ సమస్యను పరిష్కరింపవలెను.

భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము.

మన భారతదేశములకు సమానస్థానము నిప్పించుటకు యత్నించుటతోనూ నేనింకొక ముఖ్యమైన కనిని నిర్వహింపవలెను. ఆంగ్లదేశపు శక్తులు, భారతదేశపు శక్తులు కొందరు ఆంగ్ల సామాన్యమునుండి భారతదేశమును ప్రత్యేకము చేయుటకు యత్నించుచున్నారు. ఆంగ్లదేశము నిరంతరభావికారి యని నాకు కర్ణించుచుండు భారతీయులు ఆంగ్ల అధికారమును తొలగించుటకు బలవత్ప్రయత్నములు చేయుచుండిరియని నాకు చెప్పుచుండురు. జనవరి మొదటిదిన భారతదేశములో స్వతంత్రరాజ్యమును ఇంచుమించుగ స్థాపించినట్లు వారు వాసిరి. ఇట్టి ఉద్యమమును జరుగనిచ్చినయెడల భారతీయులనుగురించి వారికి జరుగని ప్రాయములు కలుగవచ్చును. ఆమెరికాదేశముల కిట్టిదర్శిప్రాయము కలిగిన పక్షమున, మనకు చాలవచ్చును. ప్రాప్తింపకలేవు. ఆంగ్లసామాన్యమునుండి చీలిపోవుట భారతీయుల ఉద్దేశము గాదని మనము అమెరికాకు, అధినివేతములకు వెల్లడిచేయవలెను.

ఇచ్చట నెల్లయవరాణాగారిని బహిష్కరించుటవలన ఆంగ్లదేశములో కొందరికి భారతదేశమును గురించి వివేకాభిప్రాయములు కలిగినవి. ఆంగ్లరాజ్యమునకు భారతీయులనుమృత ద్రోహులని ఇతరులు చెప్పుటకు పిలువడమందే మనము ప్రయత్నింపవలెను. జైన్యత్వమునందును, హక్కులను బడయుట యందును, ఆస్తిగౌరవమును సంపాదించుటయందును, ఆవకాశములనుబట్టి లాభములను బొందుటయందును, ప్రపంచాభివృద్ధికి తోడ్పడుటయందును మనమేదేశమునకు వెనుక పడరాదని నా దృఢాభిప్రాయము. భారతదేశము ఆంగ్ల సామాన్యములోనే తన గమ్యస్థానమును జేరగలదు. దీనినిగురించి ఇతరులకేలాటి సంశయములుండగూడదు.

జపాన్ దేశము, వై నాదేశము తమ ప్రజలనీతిని చాగు పఱచి, తమదేశములు ఉన్నతస్థాన మాక్రమించుటకు చేయుటకు ఎంతోద్రవ్యమును ఖర్చుచెట్టుచున్నవి. భారతప్రభుత్వము వారు ఒకరూపుమైన సామాన్య వృత్తాంతాన్ని పఱచుటలేదు.

ముగింపు

ఇతరుల నేల పోనియ్యరాదు? మీరే ప్రతిపదికి బయలుదేరవలెనని కొందరు గుర్తుచేయుచున్నారు. అట్లు ఇతరులను బంపుటకు నాకు అధికారములేదు. ఇంతేగాక నేను చేయవలసినపని చాల ముఖ్యమైనది. అనుభవజ్ఞానము కొంత గావలెను. నేను సామాన్యసభకు వెళ్లుటవలన నాకీజ్ఞానము కలిగినది. నేననేకమంది అధినివేతరాజ్యముల అధికారులతోను, అమెరికనులతోను, చెలిమి జేసికొంటిని. ఈ పర్యటనములో వారు తప్పక నాకు ఎక్కువ తోడ్పడుదురు. ఇప్పుడు క్రొత్తవానిని ఈపనికి పంపినయెడల అతడు తిరిగి వారితో మైత్రి చేసికొనవలసి యుండును. దీనిని గురించి మీరు యోచింపవలెను.

అధినివేతములకు స్వపరిపాలనాధికారము భారతదేశమునకు ఒకంగలదు నని నాదృఢాభిప్రాయము. తత్ఫలసిద్ధి మనము నిరంతరకృషిని, సక్రమాంధోళనమును, 1919 వ సంవత్సరపు సంస్కరణముల విజయమునకు తోడ్పడుట, ఆంగ్ల సామాన్యములో నితరభాగములం దుండువారికి మన దేశీయులను గురించి దురభిప్రాయములు కలుగకుండజేయవలెను. నేనీ కడపటి కార్యమును నిర్వహింపబోవుచున్నాను. అధినివేతముల వారు నారాక కెదురుజూచుచున్నారు. ఇప్పుడు నా ప్రయోజనమును నిలుపుట వారికి ఆకాంక్షమును కలిగించుట యగును. ఇది బుద్ధిమంతులు చేయవలసినకార్యము గాదు. నేను నా క్రొత్తభర్త్యమును నిర్వహించుచున్నానని నాభావము.(వార్తము) మొదల అంతట సభ ముగిసెను.

కలకత్తా కారాగృహము

—:O::O:—

నిర్బంధితుల తిరుగుబాటు

మాజీప్రెమియ విచారణ

కలకత్తా ప్రధాన రాజధాని మాజీప్రెమియ స్పెన్సర్ గారు కలకత్తా కారాగృహమునందలి నిర్బంధితుల తిరుగుబాటు కేసును విచారించుచున్నారు. ఇప్పటికి 5 మంది కారాగృహాధికారులు ఇరువురు వైది సాక్ష్యము పుచ్చుకొనెను.

సూపరింటెండెంటు సాక్ష్యము

కారాగృహపు సూపరింటెండెంటు కలనలు జి. హామిల్టన్ గారు తిట్లు సాక్ష్యమొసగిరి.

ఏప్రిల్ 26 వ తేదీన నేను ఉదయం 7 మొదలు 9 1/2 గంటలవరకు కారాగృహమునందుంటిని. నిర్బంధితులందరు తమ పనులు మాచుకొనుచు సవినయముగ నేయుండిరి. అల్లరి నూచ నలు కనుపడలేదు. కొన్ని దినములకు ముందు నియముతుల్ల అను నిర్బంధితుడు నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించినందున అతనిని శిక్షించియుంటిని. 11 గంటలకు నిర్బంధితులు భోజనము చేయుట లేదని జెయిలరు నాకు రిపోర్టు చేసెను. వార్డు రోక నిర్బంధితుని చంపవై కొట్టెననియు అందువై నిర్బంధితులు కోపముగ నున్నారనియు నాకు తెలిసెను. ఇంతలో కారాగృహమునుండి కల ఉదయమైనది. ఏవో అల్లరి జరుగుచున్నదని నేనుహించితిని. తక్షణమే నేను కారాగృహమునకు వెళ్లితిని నిర్బంధితులు వార్డులవై రాళ్లు రువ్వుచుండిరి. ఇంతలో వార్డుల తుపాకులను తెచ్చిరి. తుపాకులను ప్రేల్పుటయొనని నేనుఉత్తరు విచ్చితిని. నిర్బంధితులు మూర్ఛ పట్టుటలతోయుండుటచేతను కారాగృహాధికారుల ప్రాణములకు ఆపాయముకలుగునని నమ్ముటచేతను నేను తుపాకుల ప్రేల్పుటకు త్రవ్వ వొనంగి తిని. తుపాకులు కాల్పుటవల్ల నిర్బంధితులలో నెవరికిని దెబ్బతగుల లేదు. ఇంతలో నిర్బంధితులు రాళ్లురువ్వుచు మామిడికి వచ్చుచుండిరి. నాకు చెండువోట్లు దెబ్బకలిగినవి. వార్డులలో కొంతమందికి కూడ మంచి గాయములు తగిలినవి. వైదీలు గేటువద్దకు వచ్చి గేటును ధ్వంసముచేయు ప్రయత్నించిరి. ద్వారమునందున్న సోదరులు గుండ తుపాకులు కాల్పుటయొనని నేను ఉత్తరు వొనంగితిని. ఇందువల్ల కొంతలాభము కలిగెను. వైదీలలో కొందరికి గాయములు తగిలెను. ఇంతలో కొందరు వైదీలు కారాగృహములకు జనపనార గిడ్డంగులకు నిప్పు అంటించిరి అంతలో సైనికులు వచ్చిరి. వైదీలు అల్లరిచేయుట మానివైచిరి.

గడచిన ఆరుమాసములనుండి నిర్బంధితులలో అకాంతి ఉద్రేకము అధికముగ నుండెను. గడచిన నవంబరుమాసమున వైదీలు అందరు కలసి తిరుగుబాటు నడపుటకు ప్రయత్నించిరి. నాకీ విషయము కొంచెము తెలిసినది. నేను తగుజాగ్రూక తతో నుండుటచే ఎట్టి అల్లరిజరుగలేదు. డిసెంబరు జనవరి మాసములలో సాధారణ వైదీలుగాక 1400 మంది ఆనహాయవారులు ఖయిలీలుగ యీ కారాగృహము నందుండిరి. నిర్బంధితులు ఉద్రేక పూరితులై యుండుటచే తిరుగుబాటు జరుగు నేనాయని నేను భయపడుచుంటిని. పిబరె నెలనుండి ఇప్పటికి రాజకీయ నిర్బంధితులు పంపబడుటలేదు. పరిస్థితులు చక్కబడుచుండెను. క్రమేణ అకాంతి ఉద్రేకము తగ్గునని నేను కలచితిని. ఈతిరుగుబాటు జరిగివుడు కారాగృహమునందు 1782 మంది వైదీలుండిరి. దాదాపు నెయ్యిరుంది అల్లరిగావించిరి. మిగిలినవారి తిరుగుబాటును దెట్టి తోకృత్యము పుచ్చుకొనలేదు. ఈ అల్లరిలో 15 మంది నిర్బంధితులు తప్పించుకొని పారిపోయిరి. కారాగృహమునందు విలవగల కొన్ని ఆయుధములు లుండెను. నిర్బంధితులు యీ ఆయుధములను స్వాధీనపరచుకొని యుండిరి.

జెయిలరు సాక్ష్యము

జెయిలరు ఎ. టి. రాయనగారిట్లు సాక్ష్యము చెప్పెను. నిర్బంధితులలో అకాంతి అధికముగ నుండుటను నేను గమనించితిని. గులాము భాదరు అనువైదీ, వైదీలకు నాయకుడు. ఇతడు కొంచెము అగౌరవముగ ప్రవర్తించుటచే శిక్షింపబడెను. నియంతుల్ల అనువైదీ సకాలమున హాజరు తెలుపనందు శిక్షింపబడెను. నియంతుల్లను చెంపమీదకొట్టిన వార్డునిజముకాదు.

నిర్బంధితుల నెవ్వరిని కొట్టలేదని హెడ్ వార్డు సాక్ష్య మిచ్చెను.

వైదీ సాక్ష్యము

వైదీ నియంతుల్ల గారిట్లు సాక్ష్యమిచ్చెను:—
26వ తేదీ ఉదయం నేను నిద్రలేచి నాకెబ్బోయున్న సుందర్ భాక్ గారి అనుగతి పొంది ప్రార్థ చేయుట ప్రాశంస

భించితిని. ఇంతలో వార్డుల జగదేవునచ్చి "నీవు ఇక్కడ గొప్ప మరగుదలవలె ప్రవర్తించుచున్నావు. నీవు కేవలము తొంగవు" అని చెప్పెను. నేనుప్రార్థన చేయుచుండగ జగదేవుడు నన్ను కొట్టెను. ప్రార్థన చేయుచున్నపుడు కొట్టుట తుంకము కాదని చుట్టుయొన్న వైదీలు చెప్పిరి. నేను నాప్రార్థన ముగించి జగదేవుతో ఇట్లు చెప్పితిని "అందరకు ఒకమతము యున్నది. ఇట్లు నీవు చేయుటలేవైన. ఈవిషయమై బడాసా హెబుట్ చేసెదను" అందువై జగదేవునకు మిగుల కోపమువచ్చి నన్ను దూషించి చంపవై కొట్టెను. భగవంతుడు నిన్ను శిక్షించునని నేను చెప్పితిని. జగదేవుడు మరింత మండిపడి నన్ను దూషించి మరలచెంపవై కొట్టెను. నేను రిపోర్టు చేసెదనని సూపరింటెండెంటు వద్దకు పో ప్రయత్నించగ అపుడుకూడ మరల జగదేవుడు నన్ను కొట్టెను.

మే నెల 2 వ తేదీ

మే నెల 2 వ తేదీ మాజీప్రెమియ గారు తిరుగు విచారణ ప్రారంభించిరి. బండిపోటు దొంగతనము హత్య గావించినందులకు 12 సంవత్సరముల శిక్ష ననభవించుచున్న సుందర్ భాక్ అను నొక ఖయిదీ ఇట్లు సాక్ష్యము చెప్పెను:—

నేను ఒకరీతి పని మాచుచున్నాను. నాస్వాధీనము క్రింద 18 మంది ఖయిదీలున్నారు. అందు నియంతుల్ల ఒకడు. అల్లరి జరిగిన దినము ఉదయము ఆరుగంటలకు జగదేవుడు వార్డుల ఖయిదీలను లెక్కచెట్టెను. ఒకరు తగ్గుచుండిరి. నియంతుల్ల ప్రార్థన చేయుచున్నాడని చెప్పితిని. అందువై జగదేవుడు నన్ను నియంతుల్లను దూషించి కొట్టెను. ప్రధాన వార్డు రు తో రిపోర్టు చేయుటకు నేను నియంతుల్ల పోవుచుంటిని. జగదేవున కీసమాచారము తెలియుటచే అతడువచ్చి నియంతుల్లను అబ్బలుమతడు అను మరయొక వైదీని కొట్టెను. ఇట్లు కొట్టుట తప్పని ప్రధానవార్డురు జగదేవునితో చెప్పెను. ఈ వివరము లన్నియు జెయిలరు, సూపరింటెంటు గార్డుకు తెలుపబడెను. జెయిలరు నావైనను నియంతుల్లవై నేరాకోపణము చేయుటచే ఒక రాత్రి నియంతుల్లకు చేతిసంకెట్లు వేయవలయు ననియు, నాకు మూడుదినముల రెమిషను రద్దుచేయవలయుననియు సూపరింటెండెంటు గారు త్రవ్వవొనంగిరి. ఇంతకుముందు ప్రార్థనచేయుట కెట్టి అభ్యంతరము జరిగియుండలేదు. నియంతుల్ల ప్రార్థించుచుండగ జగదేవు డెన్వి పర్యాయము లోమాచెనుగాని ఎట్టి అభ్యంతరము చెట్టలేదు. అల్లరిజరుగునపుడు నేను నేత నేయవోటునందుంటిని. కారాగృహములకునిప్పు అంటించుట నేను చూడలేదు. వైదీలు భోజనము చేయుట నిరాకరించిరి. 'సమముగ మాకు మంచి భోజనము చెట్టిన మేము చక్కగ పని చేసెదము' అని చెప్పుచు వైదీలు మూడు పర్యాయములు హతాశము జరిపిరి. అసహాయవారులు వైదీలుగ యీ కారాగృహమునందున్నపుడు నిర్బంధితు లట్టివర్గిరి. ఇది నాలుగుమాసముల క్రింద జరిగిన సమాచారము. అప్పుడు జెయిలు, సూపరింటెండెంటు, భోజనము చేయమని వైదీలను మంచిమాటలలో ప్రోత్సహించెట్టుచుండిరి. నియంతుల్లను మ చుల్చి అని కొందరు వైదీలు పిలుచుచుండెదరు.

ఇంక ఇద్దరు గాయముల బాధతో జచ్చుట.

ఇటీవల రాజధాని శోనాల అల్లరుల సందర్శనమున గాయములను జెందిన వైదీలలో మరి ఇరువురు గాయముల బాధతో శనివారమునాడు మృతిచెందిరి. మొత్తమునూ ఇంతవరకు 9 మంది మరణించిరి

జనుపనార గిడ్డంగి నిప్పుంటుకొనుట

రాజధాని శోనాల లో తిరిగి జనుపనారకు నిప్పుంటుకొనెను. అగ్ని జ్వాలలను చల్లార్చుటకు తక్షణమే నీటి ఇంజనులు వచ్చెను. మొదటి బుధవారమునాటి అల్లరులలో ఇచ్చటకప్పు పూర్తి చల్లార్చ బడనందున నిన్న తిరిగి ఇట్టి ప్రమాదము జరిగెనని ఉహించుచున్నది.

కొచ్చిన వార్తలు

కొచ్చిన సమాచారము నున్న మత్తనచేరి గ్రామవాస్తవ్యుడగు శంకు అను నొకమంగలి తనభార్య ద్రౌపదిని కొడవలితో శనివారము మధ్యాహ్నము చంపెను. తనభార్య వ్యతిరేకించినదని తనకు తెలియుటచే అట్లొనెత్తెనని తెలియుచున్నది. ప్రభువు మన మంగలి తనభార్యను కొడవలితో గొంతువై కొట్టెను పిమ్మట ఇష్టము వచ్చినట్లు చిత్రవధ యొనెత్తెను. వంగలవానికి కూడ కొంచెముగ గాయములు తగిలినవి. ఇదంతయు ద్రౌపది కుమారుడు పదిసంవత్సరముల పిల్లవాడు చూచెను. పోలీసువారు మంగలివానివద్ద నుండియు పిల్లవానివద్ద నుండియు వాగూలముల గైకొని మందలివాడు వైద్యశాలయందున్నాడు.

ప్రతి వస్త్రములకంటె పట్టు వస్త్రములు సరసముగా నున్నవి

పట్టు వస్త్రములకంటె పైకమును వెచ్చించుట మిక్కిలి లాభకరము
ఏలననగా! చాలకాలమునుకు నుండును, ధరించునట్టివానికి మంచి అందము నిచ్చును,
తేలికగా నుండును, సులభముగా శుభ్రపరచవచ్చును, సాధారణవస్త్రములకంటె ధర
ఎక్కువలేదు.

వివాహకాలము గాన మంచి సాగవైట్లము, మేలైనట్టిము చీరలు, అంగవస్త్రములు, కుప్పలాలు మున్నగు
వాటిని పుష్కలముగా తెచ్చివేయున్నాము. బయటివారి ఆదర్శము అతిబాగునూకతో వి.వి. మూలముగా పంపెదము.

(70) ఎడినమల్ లేఖరాజ్ అండ్ కో,
నెం. 44 రత్నబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

107-108 డిగ్రీల యెండవేడిమి తెలియకుండు వెంటనే?

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

అమృతామృతశత్రైలము

ను ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ శత్రైలము
కండ్లకును, మెదడునకును చలనకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును;
తలనెప్పులను బోనణచును; అల్లిద్రును, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపు
చేయును; పట్టుకుచ్చువలె వెంట్రుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను రానియ్యదు. యోచన చేయువారికి
ఇది మిక్కిలి మంచి శత్రైలము. సమస్తమైన శత్రైలములకును, శిరోరోగములకును జగత్ప్రసిద్ధి చెందినది.

ధర 6 ఆవున్నల సీసా రు 1-0-0 లు.
(1045) ప్యాకింగు, పోస్టేజీఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు: ఆయుర్వేదాశ్రమం,
"పండిట్" మద్రాసు. నెం. 41, ఆచారప్పక వీధి, మద్రాసు

1921-వ సంవత్సరమునకు నూటికి రూ 10 లు చొప్పున లాభము వచ్చిపట్టు తీర్మానించబడినది.
1922-వ సం॥ నకు నూటికి రూ 20 లు చొప్పున లాభమువచ్చు నని అంచనా వేయబడినది.

ది హరాషపూరు టీ కంపెనీ (లిమిటెడ్)

మిక్కిలి నమ్మకమైనట్టియు, లాభకరమైనట్టియు వ్యాపారము.
జనులు తమ వైకమును వాటా ఒకటికి రూ 25 లు చొప్పున కొని యిందులో పెట్టుబడి క్రిందట దామకొన వచ్చును
మొత్తముగానైనను, వాయిదాల పద్ధతినైనను చెల్లించవచ్చును.
అనుభవము పలుకుబడి గల ఏజెంట్లు కావలెను. కమిషను లేక జీతము ధారాళముగా యివ్వబడును.
ఈ క్రింది నిరువామాకు ధృఢాస్తులను పంపుకొనవలెను.
A. V. Narayana, Chief Agent, The Harashpur Tea Co. Ltd
P O Bendamurlanka Godavar. District.
Or
The Managing Agents -/1 Gupi Ray Lane
P O Hatkhola Calcutta

దంత చూర్ణము
నెల డబ్బీ -కి 2-0-0
అశ్వలవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది
ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి
రక్తము స్రవించుచుండును. నోట దుర్బంధములేక యుండును.
పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
అమృతామృతము పీచో, బొంబాయి, మద్రాసు.

చదివినాడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. లోకావయహర కస్తూరిమాత్రులచే గుణములు నాకును నావద్దకు వచ్చు కోగులకు అతిక్రమముగ నున్నది.
కె. కె. విశ్వాన్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాకెబజారువీధి రంగూను, బర్మా.
లోకావయహర కస్తూరిమాత్రులు జనం ౧౫ లుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును.
250-300 మాత్రులుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0
సారస్వతానవము (బుది పసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, జౌషధము.
మెదడు దుర్బలము, మరపు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, అకాశ, గుల్మము, మూలరోగము,
శ్వశ్మశ్మలము, శీఘ్రస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితి మె: శ్మశ్మశ్మలము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును
ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల జౌషధముల బుడ్డి 1 కి రు 1-0-0.

ముఖ్యమనిపు:—మా కారాదారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 80బుకెట్టివీధిలో మా బ్రాంచిని
తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సాహ మొనగ కోరెదము. వి. పి ఆర్ లు మద్రాసు బ్రాంచినుండి పంపబడవు.
(01-594) పాశ్చాత్య వేంకటాచల వంశీయులు శ్రీకృతారావ వైద్యశాల మొనూరు.

గంజాం

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము
(ఒక విలేఖరునినుండి)

ఏప్రిల్ నెల 30:-౪౮ 2౩ వ తేదిని గంజాంజిల్లా కాంగ్రెసు
సంఘం టెక్నిక్ లో సమావేశమైనది. ఆసభ ఆంధ్రరాష్ట్ర
యోపసంఘమునకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకును జిల్లాసంఘ
కాన్వెనియెన్సాక వర్గము నెన్నుకొనుట మొదలగు విషయముల
నాలాచించుటకును సమావేశమైనది. సభ సమావేశము కాక
పూర్వము పోలీసు ఇంజనెర్స్ కరుగారు విచ్చేసి సభోదేశముల
నకుగ ఆసభ కాన్వెన్సాకమును చర్చించుటకు సమావేశ మయ్యె
ననియు కాంగ్రెసుభ్యులుమాత్ర ముండవలెననియు తక్కిన
వా రుండ ఓలులేదనియు ఆధ్యక్షులు వారికి దెలిపిరి. సభ,
ఇంజెన్స్ కరువా గప్పటికి వేంచేసిరి. కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులు
మాత్రము సభాభవనములోని కేగవచ్చు ననియు మిగిలినవారు
వెళ్లుటకు పిలులేదనియు లోనికి రా యల్లించువారితో విషయ
పూర్వకముగ విన్నవించుటకుగాను ద్వారమునొద్ద స్వచ్ఛంద
సేవకు లొకరు నియమింపబడిరి అతడు సమాజముగ నొప్పుతో
ను విషయమునను సబుఇన్ జెన్స్ కరుగారితో లోనికి బోవలదని
బ్రతిమాలెను. అంత వారు తుపిరులే అతని నరెన్దుచేసిరి. అచట
సమావేశమైన సభను అక్రమసభ యని నిర్ధారణ చేసెదనని బెద
రించిరి. కాని ఏకారణము చేతనోగాని వారలులే జేయలేరి.
ఇంతలో నల్పాసోముల బంచుచుండిన టెక్నిక్ వాస్తవ్యులు
స్వచ్ఛంద సేవకు లొకరు బయటికి రాగా నాతనినుండ నరెన్దు
చేసిరి. వారిరువురకు జెయొక వారముదినములు కఠినశిక్ష
విధింపబడెను. తరువాత సభ జరుగుచున్నపుడు సబుఇన్ జెన్స్
టరువారు సలుగురు కానిస్టేబులను వెంటనిడుకొని లోన బ్రవే
శించిరి. అపుడధ్యక్షుడు మీరలుల లోన బ్రవేశించుట మీ
మర్యాదకు లోపమని విన్నవించిరి. అం వాడు మేజిస్ట్రేటు
వారి యనుమతి బొందిరినియు అట నుండుమనియు చెప్పిరి.
అంత సభ ఆపుచేయబడెను.

కాంగ్రెస్ పత్రిక

రాజమహేంద్రవరం

ఆంధ్రయువజనస్వరాజ్యసభచే ప్రచురిత మగు కాంగ్రెస్
పత్రికా ప్రకాశనము డిక్టేషను యియ్యకలయునని జిల్లా
మేజిస్ట్రేటు ప్రేక్షకదొరగారు ఉత్తరువును జారీచేసిరి. డిక్టే
షను యిచ్చుటకు అసహాయోద్యమ మూలనాత్రులులకు విరు
ద్ధము కాదు గనుక 28-4-22 వ తేదీని డిక్టేషను యిచ్చియుం
డినది. వ్రాత వారపత్రికయైనను డిక్టేషను యియ్యకలయునని
ప్రేక్షకదొరగారు నెలవిచ్చిరి. పత్రిక తాలూకు మొదటి 5 సం
చిలు వెలువడినవి. 6 వ సంచిక వెలువడెనున్నది. ముద్రణా
కాసము గద్దగుటచే పత్రికను నిలిపివేయుటకు ప్రభుత్వమువాటికి
అధికారములేదు. ధరావతు కోరుటకు పిలులేదు. మాపత్రిక
యందు కాంగ్రెసువిధానమునుగూర్చిన వ్యాసములు సమగ్రముగ
వ్రాయబడు చుండుటచేతను వ్రాతపత్రిక యగుటచేతను ప్రభు
త్వమువారికి బలియగునని పలువురు యభిప్రాయమై యున్నట్లు
తెలియుచున్నది. కాని అట్టి సందేహముల కెంతమాత్రము అవ
కాశము లేదని తెలియజేయుచున్నాము. పత్రికానిర్వాహకులకు
నిష్పాదించిన పత్రికమాత్రము నిరాఘాటముగా కొనసాగునను
ట నిశ్చయము. చందాదారులను విరాళముల నొసంగు ఉదార
వంతులను ఎట్టిఅపోహలు పడవలసిన పనిలేదని విన్నవించు
చున్నాము. ఇంతకంటె ఆంధ్రలోకము మాపత్రికకు మాహి
గొప్ప ఆదరణ కెంతయు కృతజ్ఞులము. ఆంధ్రదేశమున అన్ని
జిల్లాలనుండి మాపత్రికకు చందాదారులుగా చేరినారు. ముఖ్య
ముగా పల్లెలనుండి మిక్కిలముగా చందాదారులు చేరుట
శుభనూచకము. ఆంధ్రదేశమున ప్రతిగ్రామమును డియు కనీ
సము ఒక్క చందాదారు డైనను చేరినవో మా యాశయము
పూర్తిగా సఫలమగును. పోస్టేజీరేటు ఎక్కువ అగుటచే ఉత్త
రములు తిరుచుగా వ్రాయుట కష్టము. పత్రిక వి. పి. గా
పంపబడెదని యెల్లరు గమనింప ప్రార్థితులు. అర్ధశిల్ల చంక్ల
రు 1-8-0 మని యార్దరుద్వారా పంపగోరెదము. చందాదారు
లింకను విశేషముగా చేరినవో మేము పత్రికను ముద్రించుటకు
ఏర్పాట్లు చేయుదుము. ఈ విషయము లన్నియు బాగుగా
గమనించి చందాదారులుగ చేరియు విరాళములు నమోదులను
మాకు ప్రోత్సాహ మిత్తురగాతయని వేడుచున్నాను ఈ పని
విరాళములు మనియార్దరుద్వారా కార్యదర్శికి పంపు
రాజమహేంద్రవరం మద్దూరి అన్నపూర్ణ
29-4-22

ఎన్. ఆర్. యు దాసుజీ వారు
విచారణకర్తలవారు
నాతా

శ్రీ లింక్ జాతీయ పాఠశాల } సి. హరిదేవ విప్లవ
30-4-22, చిత్తూరు } ఉపాధ్యక్షుడు

ఖడ్గరువివాహము

ఆంధ్రదేశమునందు, అందున వైశ్యుల గృహములందును అగు వివాహసమయములందు అనవసరముగ వ్యయము మిక్కిలి గాఢమునై, సానులమేళముల పిలిపించి వందలకొలది గొప్పములను దానవోయ్యచున్నారు. అందువలన భవనప్రసాద వివాహమునం దనేకమయ్యుటవంటి యల్పములు ప్రబలుచున్నవి. పెండ్లివా రూలేగుచున్నా రనగా అప్పుట ఆగ్రామ మనంగల పోకిరివారెల్లను కొలువుతీర్చి యున్నా రనియే చెప్పుచును. ఇకను పెండ్లిపంజరములు కూర్చున్నారమా అప్పు యల్పములు. సానులకు రూపాయలను సవరములను చీటికి గాటికి డబ్బి తమ బొక్కనము భార్యయిన వెంటనే గండ్లలగుట, తాంబూలములతో చిల్లవస్తువులనిచ్చి ఆపణ్యస్త్రీను శేలిపేయుట మున్నగు అవిశేషగౌరవాలు జరుగుచున్నవి. హిరంగముగ నిచ్చి జనుగుయిండ్ల నిక బారవోయలకెల్ల అందరి యుండునది రాత్రియేకదా యని యొక కవిగారు చెప్పి టుల నూర్యాస్తమయము దనుక నూర్యోదయముదనుక జరిగవలయునంటికి మిత్రుడు గదా! అనెను నీ కవయనులు యాపవ్యాసముల నిచ్చియున్నారేకాని కౌర్యములుమాత్ర మెచ్చితి యున్నా జరుగుచునే యున్నవి. ఇటీవల శ్రీ వేముల రామయ్యగారు వివాహ సంబంధమున నేను జన్మయ్య పీటకు వెళ్లియుంటిని. ఆ వివాహమునందు గ్రామస్థులేకులు ప్రోత్సహించిన సానుల మేళమును గట్టివకనే పరిధిను బంధుమిత్రులకు అనంతము గలిగించినందుల కంతయు సంతసించుచున్నాను. భోజనము మేళము తేరుగదా ఇను అచ్చటయే మున్నవని వాపోయినా రకను అంటిరి. ఎవరెన్ని యనినామెలు వివాహము జరిగిన పరిధినులును సామంతము గాననగలు బహు చక్కని లిగినవి. దేశీయవిద్యల శిష్యులతోబాటు రానురాను మనదేశమున సంగీతవిద్యయు విజృంభించినది. దక్షిణదేశమునందు ఆ దేశంబు శాస్త్రముగ నుండుటకేసి ఆదేశమునం దిప్పటికి సంగీతవిద్య గోభిలుచున్నది. త్యాగరాజును జడసిన మన యాంధ్రభూమి యీనాడు ఇట్టి గృహమును ప్రకృతిమట ఎట్టివానికైనను ఎంత గలిగింపకమానదు. ఆంధ్రులైనను వివాహాది గొప్పకార్యములందు గానవిద్వాంసులను అదరించినట్లు అయిన మఱల నయ్యది గోభించునట కేసందియమలేదు. శ్రీరామయ్యకృష్ణగిరివద్దకి నీ యవలంబించినందుల కంతయు ప్రశంసాపాత్రులు. సన్నాముమేళము గాత్రగానము హరికథాకాలక్షేపములు మున్నగు వివిధ ప్రతిదిమును జరిగినది. మృదంగము సన్నాయిమేళము గాత్రగానమును వెదజల్లిన విద్వాంసులకు లక్షయ్యగారు ను హరి వేయి గూర్చుములను ఖచ్చితము సంగీతమునకు నిజమగు పేరు యొనరించిరి.

ఇకను పెండ్లిపంజర దుపయోగింపబడినవన్నియు ఖడ్గరు కస్త్రములే. సదస్సుదినమున విద్వాంసులకు బ్రాహ్మణుల కొరంగిన వస్త్రములన్నియు ఖడ్గరువస్త్రములే. వివాహమునకువచ్చి క బంధువులకు సత్కరించి యొసంగునదీన వన్నియు ఖడ్గరు వస్త్రములే. ఇకను మఱికొన్ని విషయములు సన్నాందమునంపుచున్నది. పెండ్లిపంజర కద్దరువస్త్రములచే నిర్మింపబడినది. పంజరముందు భారతమాత గాంధీ యిత్యాది చక్కని పటము లలంకరింపబడినవి. దేశీయసాయకుల పటములన్నియు గృహమునందేదోయ్యకవోట కట్టబడినవి. పంజరముందు గాంధీపటము కట్టబడియున్నందులకు గ్రామమునందలి యుద్యోగియును కొందలు వచ్చుటకు వీలుకాకపోయెనట.

ఈరీతింపు టున్నవలందు రాట్నము చక్కని పూలదే లంకరింపబడి యూరేగింపబడినది. పల్లెటవై చక్కని శ్వరాశ్వపతాకము లెగురవేయబడినవి.

బంధువుల నేటలు చదివింపు కట్నములనుండు కద్దరు వస్త్రముల నిచ్చి, రెండుమూడు రాట్నములును ఒక ప్రత్తి రాట్నమును చదివించబడినవి. స్త్రీలు సయితము శుభ్రమయి యుంట్రి ముతకవస్త్రములను ధరించి పెండ్లికి శోభనీయుచుండిరి. రంగయ్యగారు స్నేహితులకు బంధువులకు సత్కారముగ జేబు రుమాలుల నిచ్చిరి. ఆవియు కద్దరు రుమాలులే. వాటివై గాంధీ నాలు తీయించున్నట్లు చక్కని బొమ్మ వేయబడియున్నది. సంగీతవిద్వాంసుల కొసంగబడిన నువ్వపతకము లవై రాట్నమును, గాంధీబొమ్మయు చెక్కింపబడునట. వీనితో బాటు రంగయ్యగారు సదస్సుసందర్భమున నేనును, మరి కొందరును వెళ్లి శ్వరాశ్వకట్నమును కొరగా విజయోక్త గూర్చుముల నొసంగి భవ్యులైతి.

ప్రజలకుండు శ్వరాశ్వవీక్ష వెచ్చునెరుగుచున్న దనుటకు వేలనిదర్శకము లక్కరలేదు. రంగయ్యగారి ననుకరించి ఎల్లరును వివాహాదికార్యములందు భారతమాతయొక్క రూపమును మఱచిపోక ఖడ్గరువస్త్రములనే యాపయోగించి శ్వరాశ్వమును సంపాదించుటగాక యని కోరుచున్నాను.

గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్బారావు.

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములకు 1332 ఫసలికి

ఈ క్రింద వివరించిన మేలురఖం వస్తువులు, సరఫరా చేయుటకు (నెయ్యిమినహా) మాదిరిలు సహా నీలు చేయబడిన కవర్లలో టెండర్లు అడుగున సంతకము చేసినవారికి

1922 సం॥ మే నెల 10-వ తేది లోపున చేయవలయును.

వస్తువుల పేరు

అదాజుగా ఒక సందర్భమునకు కావలసిన మొత్తం

1 నెల్లూరుబియ్యం (పాతది)	130403 శేర్లు కొలత (80 తులముల యెత్తు)
2 తెనాలిబియ్యం (పాతది)	51520 డిటా
3 మంచి (కలవటంలేని) ఆవు లేక యెనుము నెయ్యి	70348 శేర్లు (మదరాసు మనుగులు) 1759
4 మంచి (కలవటంలేని) మాగులునూనె	60888 తూనిక శేర్లు లేక మనుగులు 1522
5 కుంకుమపువ్వు (సూర్యమార్కు)	92 శేర్లు (శేరు 1.కి 24 తులములు)

టెండరుయొక్క షరతులు

ప్రతి టెండరు 100 రూపాయలు ధరావత్తుతో పంపబడవలెను. టెండరు అంగీకరింపబడినదను ఆర్డరు దేవస్థానం కచ్చేరినుండి టెండరుచేసినవారికి చేరిన 10 దినముల లోగా మొదట చెల్లించియుండు డిపాజిట్టు మొత్తం 100 రూపాయలు గాక సంవత్సరమునకు సరఫరా చేయుటకు వొప్పుకొనిన వృజ్ఞాయిపు పరిమాణం సామానులయొక్క కిన్నుత్తుపై 100-కి 5-0-0 రూపాయలు వంతున యేర్పడు మొత్తం మొదట డిపాజిట్టుతో సహా సరిపా య్యేట్టు మొత్తమునున్న నెల్లూరు బియ్యం తెనాలి బియ్యం నెయ్యి యీ సరుకులకుమాత్రం సరుకు 1కి టెండరుతో యిచ్చిన రూ 100 గాక రూ 400 న్ను వెరశి 500 ప్రారంభ డిపాజిట్టుగా చెల్లించి తర్వాత ప్రతినెలకు సప్లయ చేయవోవు సరకుల క్రియమునకు బిల్లు చేసేకొనే వైకములో రూ 100-కి 5 రూ 100 వ్రువ ప్రారంభ డిపాజిట్టుసహా రూ 2000 అయ్యేవరకు ప్రతినెల దేవస్థానములకు డిపాజిట్టున్న, ధరావత్తుగా చెల్లించి స్టాంపు కాగితములో షరతులప్రకారం సప్లయచేయుటకు అంగీకరించబడిన ధరలు సహా ఖరారు నామా వ్రాసి యివ్వవలయును. పై చెప్పిన షరతుల వివరం దేవస్థానం కచ్చేరిలో అడిగి తెలుసుకోవచ్చును. ధరావత్తు సామ్యుకు వడ్డీ యివ్వబడజాలదు. కంట్రాక్టు కాలము పూర్తి అయిన తర్వాత కంట్రాక్టురువల్ల వచ్చిన విధమైన బాకీ దేవస్థానమునకు లేనంతట ధరావత్తు వాపసు యివ్వబడును. అంగీకరింపబడిన టెండరుయొక్క ధరావత్తు టెండర్లు ఫసలయితి అయిన వెంటనే వాపసు యివ్వబడును. నెయ్యి మినహా తక్కిన సామానులయొక్క అంగీకరింపబడిన మాదిరిలు దేవస్థానం కచ్చేరిలో పుంచబడి దేవస్థానము యొక్కయు కంట్రాక్టురు యొక్కయు కీళ్లు చేయబడి దేవస్థానం కచ్చేరిలో నిలువచేయబడును.

2. దేవస్థానములకు 1332 ఫసలికి కావలసిన అడుగున వివరించిన మేలురకం సామానులను సరఫరా చేయు హక్కును 1922 సం॥ మే నెల 10 తేది మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలున్ను ఆ వెంబడి రోజులలోనున్న దేవస్థానం కచ్చేరివద్ద యాలం వేయబడును.

సామానులవివరం

అదాజుగా ఒక సందర్భమునకు కావలసిన మొత్తము

యాలంయొక్క షరతులు

1 యెనుగుల ముతక	16420 కొల్లశేర్లు (శేరు 1 కి 30తులాలచొప్పున)
2 పెసలు	9765 డిటా
3 పెసలపప్పు	114 డిటా
4 శనగలు	4487 డిటా
5 శనగపప్పు	2121 డిటా
6 వ్రుములు	7923 డిటా
7 వ్రుదపప్పు	25 డిటా
8 వలనలు	44530 డిటా
9 చక్కెర	21704 తూనిక శేర్లు (శేరు 1-కి 24 తులములు)
10 చింతపండు	16106 డిటా
11 బెల్లం	27761 డిటా
12 ఆముదము	630 డిటా
13 పచ్చకర్పూరం	195 డిటా
14 పునుగుచట్టు	420 డిటా
15 కిరసనాయలు	424 డిటా
16 కస్తూరి	168 X. X. యెత్తు.

యికా యితర చిల్లరసామానులు వీట్లయొక్క వివరం యాలంకాలములో తెలుపబడును. శ్రీ విచారణకర్తలవారి మంజూరువుత్తర్వులకు లోబడి దేవస్థానం ఆఫీసు దివ్యా పేష్కార్లు వారినల్ల యాలము జరుపబడును.

యాలంలో సనాల్ చేయుటకు తాము అర్హులగుటకుగాను సవాలుచేయకోరువారు నఫరు 1-ర్లు. 100-0-0 లు డిపాజిట్టు చెల్లించవలయున యాలంలో కొనుగోలుచేయని సాబదార్లు డిపాజిట్టు మొత్తమును యాలం ముగింపు అయినతోడ వాపసు యివ్వబడును. యాలం ఖాయం చేయబడిన సాబదార్లు యాలం మంజూరయిన 10 దిములలోగా తాము మొదట చెల్లించిన డిపాజిట్టు మొత్తం రు 100-0-0 లు గాక సంవత్సరమున సరఫరాచేయుటకు వొప్పుకొనిన వృజ్ఞాయిపు ప మాణసామానులయొక్క కిన్నుత్తుపై 100-ర్లు 5-0-0 లు వంతున ఏర్పడే మొత్తం మొద డిపాజిట్టుతో సహా సరిపా య్యేట్టు మొత్తము ధరావత్తుగా చెల్లించవలసినది. సరఫరాచేయున వ్రునుకొన్నందుకు షరతులప్రకారం స్టాంపుకా తముమీద అంగీకరింపబడిన ధరలుసహా ఖరారు నామా వ్రాసియివ్వవలయును. పై చెప్పిన షరతులవివరం దేవస్థానం కచ్చేరిలో అడిగి తెలుసుకోవచ్చును.

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానముల విచారణ కర్తలవారిఆఫీసు, తిరుపతి 29-4-1922 తేది. శ్రీ మహాంతు ప్రయాగదాసుజీ వారు. విచారణకర్తలవారు

నోటీసు

63

నూజివీడు జమీయా లాకా గొల్లపల్లి యస్టేటునుకు హక్కు భుక్తములు గల శక్తిండి పెడ్యూలు దాఖలా యాస్తి 10-5-22 తేదిన సాయంత్రము 3 మంటలకు సదరు యెస్టేటు జమీందారుగారు ఖుద్దన గొల్లపల్లి లో వేలము వేయించడము మూలకముగా విక్రయించబడును. గాన నలయు వారు ఈ క్రింది చిరునామమునకు విచ్చేసి పాట యందు విజయముపొంద ప్రార్థితులు. మాకు తృప్తిగా ధర రాబట్టినట్లు తోచినయెడల అట్టివారికి క్రయధనం మీద 100-కి రూ 1-0-0 చొప్పున కమీషను సదరు దస్తావేజు లిజ్జదు చేయు కాల ములో యివ్వబడును.

మేమ్యాలు

- I శ్రీ అమ్మగారి తోట యనబడే నూజివీటి పురమునకు తూర్పుగా యందు తోట విస్తీర్ణం 24-0-0 యకరములు యిది నివేసనలములకు కలిపివచ్చును. యిందులో సుమారు రెండు యకరములు స్థలము అప్పారావు కులోద్భవుల తిరుపల్లిలు యున్నందున మినహాయించడ మయినది.
- II ఆగిరిపల్లి నూజివీడు రోడ్డుమీద యున్న స్వల్పవిలాసము (వీరొత్తొట్ల) యందు మామిడి చెట్లు గలవు. బావియున్న గలదు. ఈ తోట విస్తీర్ణం 49-0 యకరములు.
- N. H. ముందుగా తెలిపిన, వలయు వసతులు చేర్చురపబడును.

గొల్లపల్లి యెస్టేటు } శ్రీమన్నారాయణ అప్పారావు
 చూపారు అక్కిసు, }
 గొల్లపల్లి. } బహదూర్, జమీందార్.

For Sale Overland.

చెలతక్కువ. శ్రేష్ఠమైనవస్తువు.

మోటారుకారు, మాడెల్

90. American Car

స్టీము మోటారుగా నడచుట వంటిది. ఇప్పుడు ప్రస్తుతం దొరకనటువంటిన్ని, సదరు మోటారు కారు, మాడెల్ 90 ఓవర్ లాండు యాక్రింద ఆడ్రెసు వారివద్ద విక్రయమునకు వున్నది.

వలయువారు యాక్రింద ఆడ్రెసువారికి వ్రాసి విచారించ కోరెదము.

(17) బుద్రినారాయణ సూర్యనారాయణ.
 గుంటూరు ఫరంబూరు, గుంటూరు.

ది ఇన్ డెపెన్ డెంటు ట్రేడింగు కంపెనీ

75-హౌస్ వీధి, బొంబాయి.

మాడి, మాటు, బంగారము, వెండి, కాయధాన్యములు మున్నగువాటిలో న్యాచురము నడపుటకు కమీషను పుచ్చుకొని ప్రతిజాగానాను అమ్మకము చేయునట్టియు కొనుగట్టియు ఏజెంటు కావలెను విశేషములకు బాబు వ్రాయవలెను. (57)

116 రూపాయలు బహుమానము ఏజెంటు కావలయును.

శ్రీలకు సంధిమించు సమస్త వ్యాధులకు ప్రదరాంతకము

ఈసిద్ధోష్ఠము విశేషముగా నివారణచేయును. మందుతో అనుపాన చార్మము, లేహ్యము పంపబడును. వెల రూ 5-0-0 మాత్రమే, తపాలాఖర్చులు సహా. పోస్ట్ ప్రాప్రయటరు, ఆర్నాయు క్వేబొషనిలయము, కాకినాడ.

3440

తుపాకీ లైసెన్సులు

బాబు భగవాన్ దాసు

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

కాశీజిల్లా మేజిస్ట్రేట్లు జే. యచ్. దార్మినుగారికిని బాబు భగవాన్ దాసుగారికిని తుపాకీ లైసెన్సు తిరిగియిచ్చుటను గూర్చి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు మాకు ప్రకటనార్థము పంపబడినవి. దార్మినుగారు కోరినమీదట బాబుగారి లేఖలోనుండి ఆయనకు సంబంధించిన వాక్యముకంటే తీసివేయబడినది మాకు తెలుపబడినది. ఆ వాక్యమును తీసివేయుటవలన లేఖయొక్క భావార్థముల కేమియును గాపము గలుగజాలదు.

మేజిస్ట్రేట్లు లేఖ.

కాశీ, మార్చి 31, 1922

ప్రియమైన ఆర్యా,

నేను మీతుపాకీ లై సెన్సును తిరిగి యిచ్చుటను గూర్చి వ్రాయుచున్నాను. అసహాయోద్యమ పక్షమునకు జేరినవారికి లై సెన్సుల తిరిగియిచ్చుటను గూర్చిన ప్రశ్నను మొత్తముమీద విచారించి యటల నిశ్చయించితిని. అత్యుము సారయొక్క ముఖ్యోద్దేశములలో ప్రభావప్రాయమును ప్రభుత్వమునకు విరుద్ధముగ నుద్రేక పరచుట యొకటి యగుట చేత, ప్రభుత్వ కాగ్యము సాగకుండు అడ్డుపడుటవలన కొన్ని ప్రదేశములలో అల్లరులు జరుగుటచేయున్న, వారలకు యెవరికిని ఆచాక్కు నుంచుట మంచిదిగాదని నేను అభిప్రాయపడుచున్నాను. ఆ పక్షములో నేనో ఒక సభ్యుడు ప్రత్యేకముగ దౌర్జన్యముఖుడై యున్నాడని అలాగే నాను విషయమును నేను విచారించుట లేదు. అట్టి ఫలితమును, దెచ్చి నెట్లు యుద్ధ్యములలో జేయునంతకాలము, వారలవద్ద తుపాకీలుండుట కధికారముగూడదని నేను తీర్మానించి యుంటిని.

అతిశ్యానానసారము, మీరటుల నిజవరలో జేసియుండకున్నా, వారలలోఁల మీతుపాకీలను ప్రభుత్వ స్వాధీనము జేయవలసిదిగా కోరుచున్నాను. ఈలాపల లై సెన్సును వారి కెవరికైన మీరమ్మకొనవచ్చును. లేదని వారి ధర మీరు తెల్పితిరని నేనే వానినమ్మి పెట్టెదను.

మీ విధేయుడు,
 (స) జే. యచ్. దార్మిన్.

బాబు భగవాన్ దాసు ప్రత్యుత్తరము

కాశీ విద్యాపీఠం, కాశీపట్నము, ఏప్రిల్ 3, 1922
 ప్రియమైన దార్మిను గారు,

మీరు నాకు తుపాకీలై సెన్సు నేల తిరిగి యాయతో కారణముల దెల్పినందులకెంతయు నుచారవంతు లనవలయును. అయితే ఆకారణములు నాకు తృప్తికరముగ లేవు. మీరు ఆ కారణములను నాకు దెల్పియుండుటచే మీరు జెప్పవాదము లాని తప్పులను దెలియజేయుట మీరును నాకును భగ్యముగ నుండును.

నిరాకరణోద్యమముయొక్క యుద్దేశము ప్రజలను ప్రభుత్వమునైన ప్రదేశము కలుగునటుల జేసి పనిజరుగుతుండ నడ్డుపడుటగాక, ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వవిధానము మీరుల నంధ్రుత్రిగనండి, దేమియు బాధ్యతలేక యుండుటచే దానిని బాధ్యతాయంతప్రభుత్వము జేయుటకై కాంతముగ ప్రజలలో ప్రబోధము గలుగజేయుట మాత్రమే. ఇందువలన నెంతటి జాగ్రత్తనున్నను అల్లరులు జరిగిననుకొనుదు. దానికి నిరాకరణోద్యమనాయకు లెంతమాత్రమును బాధ్యులు గాజాలరు. వారేమియును జీతముపుచ్చుకొని పనిజేయుట లేరు. వారును లేసనాధారము వేరుగ సంపాదించుకొనవలయును. ఇట్టి అల్లరులు జరుగకుండజూచుటకు జీతముపుచ్చుకొను జోలీసులును నేజిస్ట్రేట్లు అధికారులును పరిశంపె నెక్కువ బాధ్యత గల్గియున్నారు. వారు దొంగతనములు జరుగకుండ జేయజాలక పోయిరి ఇన్ని యేల 65 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చున నైస్యముండియే ప్రాంతీయరు పోరాటములనున్న ప్రాణాన్వయమును, సామ్రాజ్యమును జరుగకుండజేయ జాలక పోయిరి. ఇట్టి నష్టములు జరిగినటులు నేనాధికారియే ఒప్పుకొనెను.

అసహాయోద్యమనాయకులు కొన్ని తప్పులను జేసి యుండిరి. అవి అంగీకరింపబడెను. ఈంగతి ప్రభుత్వవిధాన మందలి చెడ్డ తప్పులనుగురించి చెప్పుజాలము.

లై సెన్సుహక్కు యీ పక్షమువారి కుండగూడదని యభిప్రాయపడి చెప్పినపుడు మీరు యెట్టి యాధారము లేకుండ

నట్లుచున్నారు. ఈతుపాకీ లై సెన్సును హక్కుని నేను తలంచును. గృహశాఖవనము జేయుచు కుటుంబము ఆస్తిగల ప్రతివాని కిని అది జన్యస్వత్వ మనవలయును. (మేము యీ యింటిలో వాకుమారులు చిన్నగుండ్లు కార్మి 6,7 అడుగుల త్రాచుబాములను చంపిరి.) ఈ లై సెన్సులనున్న లై సెన్సు రుసుములనున్న ఆధికవిషయముగ తలంచెదను. ఈ విషయమునే శ్రీ త్త చట్టము వైసి చర్చలో ప్రభుత్వపక్షమువారు, యిక ముందు లై సెన్సు లిచ్చుటయందు ఇంగ్లండులో వలె వార్తాకవిషయముగ పరిగణింపవలెనని అంగీకరించిరి. ఇంగ్లాండులో లై సెన్సును యేపోస్టాఫీసు కద్దనైనను కొనుక్కొన వచ్చును. ఈహక్కు నొసగుట అధికారుల వివేచనముబట్టి యుండునని మీరు చెప్పితిరి. ఆ హక్కు యిప్పుడు చెప్పినటువంటి దైనచో సంతోషుల యు తలక్రిందులగును. ప్రస్తుత పరిపాలనములో కార్యనిర్వాహకు లనగా న్యామమే యగుచున్నది. కార్యనిర్వాహకులు అనుమానయుదంభోక్తముగు ప్రభుత్వము అనుమానయు సమానము. ఆగ నానిజముగా 10 మంది పెద్దవారు అనియే అగ్గము. పిదప 4 పెద్దవారు. పిదప ఒక్కరు పెద్దవారు గవర్నరుగారు అనగా అచటనున్న సలహాదారుల యిష్టమును గనుగొనకుండ ప్రకర్తించు స్థానకాధికారి.

“ఆపక్షము” నొకసభ్యుడు దౌర్జన్య స్వభావముగ నున్నాడో లేడో నాకక్కలేదు. ఉద్యమమునకు సంబంధము గల్గియున్నచో, ఆయన వద్ద తుపాకీ ఉండగూడదు” అని మీరు చెప్పియుంటిరి. ఈవాక్యమునే యిటులమార్చుచో యేమి తలం చెనోచూడుడు. “సివిలుసర్వీసులో నొకరుగనున్న సభ్యులలో ప్రత్యేకముగ నొకరు లంచము పుచ్చుకొనుటకును, ప్రజానిష్ఠంధమునకు విరుద్ధముగ నున్న నేమి లేకున్న నేమి, నాకవసరము లేదు. ఆయన యిట్టిఫలితము నిచ్చు ప్రభుత్వవిధానమునకు సంబంధము గల్గియున్నచో అట్టివానిని పట్టిక సర్వీసులో నుంచ గూడని నేను తీర్మానించి యుంటిని.” పోలీసు తహశీల్దార్, పి. డబ్లియూ. డి. యంక ను ప్రతి ప్రభుత్వ కాఖయందు నులంచము, ప్రజానిష్ఠంధము మున్నగు దుండగములున్నవని మీరు నమ్మరా? అట్టియెడల కార్యనిర్వాహకులు అసంసారత్వరులగు నిరాకరణవాదులకు తుపాకీలు లేకుండజేయునంతటి వివేచనము గల్గియున్నారు. అయితే దౌర్జన్యముజేయు దొంగలవద్ద తుపాకీ అండి వారి యిచ్చుచువచ్చుటలు నేముల జేయుట నాకేమి ససభ్యులకే యున్నాడు.

మీయొక్క వాదమునందలి లోపమును జూపి ముగించెదను. తుపాకులుండుట ఒక ప్రభుత్వోద్యోగియొక్క అనుగ్రహమైనచో నేను వానిని ఉంచుకొనగోరను. మీరు చెప్పినటుల నమ్మిజేసెదను.

మీరు నావిషయమై యాలోచించి యీ మాత్రము వ్రాసిండుటకు వందనము లిచ్చియుచున్నాను. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ప్రభుత్వోద్యోగి యగు మీయొక్క కష్టములు తెలియుచున్నవి. ఇప్పుడు ‘ప్రభుత్వోద్యోగి’ ‘ప్రజలు’ గ నున్నారు. న్యామపరిపాలనములో ‘భాషిం’ ‘మహాసాం’ అని యుండకమును.

మీ విధేయుడు,
 భగవాన్ దాసు. (హిందూ)

త్వరపడుడు! జాతకరత్నము ప్రతులు తక్కువ!!

PART I

నన్నక్కతము. పుట్టిలేదీ శతమున్నగునవి తేకయేసం విత్తిర ఫలితములను క్యాకెత్తరు రిడింగుతో సహా యెన్నిసంఖ్యరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తనంతట తాము వ్రాసికొనలరు ధనము, సంతానము మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీరీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రూ 2 మాత్రమే.

గ్రేట్ యండియన్ జ్యోతిషాలయము,
 (8291) భికికోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

తెలంగాణులకు పూర్వయెన

జౌషధము

చర్మమువైన యుండు తెల్లనుచ్చలు వైపుత వలన 8 దినములలో మాయమైపోవును. ఈయోగము ఒకమహామృత్యుచే శ్రేష్ఠమైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు మాసిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు ప్రేమచాపనీయ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి. తో సహా రూ 3 లు.

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.
 (3430) The Aryin Nuisery, P O Kamtau Darbhanga.

ఆది హిందూసంఘ సాహిత్యక
మహాజనసభ

హైదరాబాదు (దక్కన్)

ది 29-12-22 న (భాగ్యనగరము) హైదరాబాద్ పట్టణమున ప్రేమ్ తియోబర్ (నాట్యశాలలో 2-30 గంటలకు ఆది హిందూ మహాజనసభ సమావేశమయింది. హైదరాబాదు, నెకండాబాదు, పట్టణములనుండి, తర్వాతిపు పల్లెలనుండి, బెల్గామ్, అమరావతి, కరూర్, బరంగల్, రాజుల హొవ్వవరం, మచిలీపట్టణం, మొదలగు వివిధ ప్రదేశములనుండి 1600 మంది (పంచమ) ఆది హిందూప్రతినిధు లేకెంచిరి.

బెల్గామ్ నివాసములను ఆది హిందూకులజాతి నగు, శ్రీమహాదేవ, టి. కె. పాపన్న గారు, పుష్పమాలాలక్ష్మకుమార్తె, జయజయ భాగ్యనములతోడను, కరతాళధ్వనులు మిన్ను మట్ట సభాధిపత్యము వహించి, తమ అధ్యక్షతావస్థాసమును, పుష్పమాలా జి.వి. టి. కృష్ణమూర్తిగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షతావస్థాసమును, ఆంగ్లేయభాషలో జరిపిరి. ఈ సభా సమావేశమునకు, ముఖ్యకారకులను స్వస్వంఘోష్టతికై నిరంతరము పాటుపడినట్టియూ, యమ్. వి. భాగ్యరెడ్డి వర్మ గారు, తమ అమృతోపమానంబు లగు ఉపభాగ్యసముల నొసరి సభికుల శాసనదాధి నోలలాడించిరి. గుడివాడ సేవాశ్రమ నివాసులగు యల్. రా. శ్రీ కుమారు వెంకటరామయ్యగారు, నెంకండాబాదు, తమను భర్తృత్వ గార్లు ఆంధ్రభాషలో ఉపన్యసించిరి. ఈసభికుల కట్టుబాటుల చక్కజేసికొనుట కేర్పడిన, సాంఘిక సభ యైనను, అర్థిక సంబంధమైనట్టియు, పురాతన, ఆభ్యాసమై నట్టియు, నేతియు, ప్రతి శ్రీ పుణ్యులను శక్తివంచన తీర, అభివృద్ధికి లేవలె ననియు తమ బాల బాలికలకు ఈ విద్యను, అభ్యయన నేర్పింపవలె ననియు తీర్మానింపబడినది.

కుభాశుభ భాగ్యములలో హింసాసూప మైన, మాంసాహారమును వర్జింపవలయు ననియు, ప్రతి శ్రీయు పురుషుడును, ఆహింసాధర్మమైన కుభా భావారమును భుజించుట కలవాటు పడవలెనని యతీర్మానింపబడినది.

ఇంకను, ఈ క్రింది తీర్మానములు చేయబడి సభికులెల్లాచే, నేకగ్రీనముగా, ఆమోదింపబడినవి. ప్రతినిధులకు, అతిథికిల కవ్య హర్ష్య విక్రమమును, మద్రాసుకేత భోజనము నొసగబడినది. స్వస్వంఘోష్టతికై, అధికౌత్సాహమును జూపుచు, కేవలము యితర వాతుల నాశ్రయింపక, స్వకులజాతీ తమతమ శక్త్యనుసారము, రు. 1500 లు విరాళముల నొసరిరి. అనేక వేళలు, అనేక భావలు మాట్లాడునట్టి స్వకులజాతి వాక్కుచోటకు రావించి కృత్యప్రయాసల కోర్చి, సభను జయప్రదముగా నెరవేర్చిన, యమ్. వి. భాగ్యరెడ్డి వర్మగారు, సంప్రదీయులు. 5-20 నిమిషములకు, సభావందనములతో ముగిసినది.

తీర్మానములు

(1) ఈసభవారు శ్రీశ్రీ సార్యభౌమునకు మహాఘనత వహించిన శ్రీ నిజామువారికిని విజయపుర్యకముగా ఆది (సనాతన) హిందూసంఘమువారి రాగభక్తిని నివేదించుచు శ్రీ చక్రవర్తిగారివలను శ్రీ నిజాముగారివలను ఈసంఘముయొక్క యభివృద్ధికి చేయబడుచున్న మహాత్మాభ్యయములకు గాను సంఘమువారి కృతజ్ఞతను విశదపరచుచున్నార.

ఈ సభవారు భారతవర్షమునందలి వివిధభాగములలో సంఘసూచమును వ్యక్తిహామమునను ఆది (సనాతన) హిందువుల యున్నతరకు చేయుచున్న యత్నములకు గాను వారికి కృతజ్ఞతావందనము లప్పించుచున్నారు.

(2) కాస్త్రాధార మేదియు లేకుండ ఇప్పటికాలమున కేరలము వాడుకనుండి పిలుచుచున్న పేర్లను వదిలి ఇకముందు మొత్తముమీద ఆది (సనాతన) హిందువు లను పేరున ఈసంఘము వారిని నేర్పొనుటయు భారతవర్షములోని వివిధప్రాంతముల ఆది హిందువులకు ఆయా ప్రాంతములపేర్లనుబట్టి ఆది (సనాతన) హిందువులకు ఆది కరారులను అనుచురాష్ట్రీయులని పేర్పొనుటయు అవసరమని యీ సభవారు తలంచుచున్నారు.

(3) భారతవర్షములోని ఇతర కులములవారలనే తమకును గౌరవము కాలయునని ఆది (సనాతన) హిందువులు తలచిన పక్షమున వారు తమ బాల బాలికలకు ప్రాపంచిక విద్య పాఠశాలిక విద్య తెలుగు నేర్పింపవలయుననియు బాలికల

కథకుపక్షమున పెద్దబాలికలవరకై నను నేర్పింపవలయునని యీ సభవారు ధ్రువపరచుచున్నారు.

(4) పరిశ్రమ సంబంధములకు వృత్తుల ప్రాముఖ్యమును గుర్తించుచు (ఆది సనాతన హిందువులు తమ పిల్లల నిట్టి వృత్తులలో ప్రవేశపెట్టవలయు ననియు భారతవర్షమునం దిప్పుడు చేతి వర్గములకు తగిన ప్రోత్సాహము కలదుగాన ప్రతియింటను రాట్నము ప్రవేశపెట్టి నాలు నిధము చేయవలయుననియు ఈసభ వారు కోరుచున్నారు.

(5) బాలరయోగ్యులు బాలికలయోగ్యులు వివాహ వయసు క్రమముగా 25 మరియు 15 సంవత్సరములవరకు హెచ్చించుట ముఖ్యముగాన ప్రస్తుతము ఎట్టి మిషనరీయంత్ర లేమండ బాలబాలికల వివాహము క్రమముగా 20 మరియు 12 సంవత్సరములకు ముందు సూపగూడదని ఈసభవారు నిర్ధారణ చేయుచున్నారు.

(6) దారిద్ర్యమునుండి తప్పించుకొనుటకై వివాహములలో వ్యయములను తగ్గించుకొనుట అత్యవసరమని ఈ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

(7) ఆభ్యాసకాభివృద్ధి కలిగించుకొనుటకై ఆది (సనాతన) హిందువులు ప్రతిగ్రామమునందును భజన మండలముల ఏర్పరచుకొనవలయునని ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(8) ఆది (సనాతన) హిందువులలోని దాసులు జంగములు మొదలగు ఆచార్యజాతుల నైతికస్థితిని బాగుచేయుట అవసరమని యీ సభవారు నిశ్చయించుచున్నారు.

(9) ఆది (సనాతన) హిందువులలోని ప్రతికుటుంబము వారును దివమున కొక నైసావతున విలువయుంచి దానిని ఆది (సనాతన) హిందూ యువకుల క్షేమముకై వసతిగృహముల కొరకును ద్యాలయముల స్థాపనకొరకును ఉపయోగింపవలయునని ఈ సభవారు ఆది హిందూ జనులను ప్రార్థించుచున్నారు.

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహ
రావుగారిచే రచింపబడినది
గ్రంథములు— నాటకములు

నర్మదాపురుషుత్పయము!	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0- 8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1- 0-0
కళ్యాణరాఘవము	0- 8-0
బుద్ధబాధసుధ	1- 0-0
వృద్ధవివాహము ప్రహసనము	0- 8-0
హాస్యవల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము, మూడవవాల్యూము. [3513]

పూర్ణిమముదిక— నాటకములు
వలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు, సికాపురం, అని వ్రాయవలెను.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు	0-1-0
2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము)	0-1-0
3. భారతమాతపలుకులు (పాట)	0-1-6
4. స్వరాజ్యాందోళనము (వచనము)	0-1-6
5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట)	0-2-0
6. ఆంధ్రపౌరుషము (పద్యరత్నములు)	0-2-0
7. పంజాబుపాట (బాబ్బిలి కళినలె)	0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు)	0-3-0
9. రామదండుపాట (రాధామజన)	0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు	0-3-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము	0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు)	0-4-0
13. లోకమాన్య బాగ్గోల తిలకు హరికథ	0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్పణము (కాంక్షెనుకథ)	0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు
స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షలుగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్కజన్మ నామము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు ఉత్తరము, వాయుసమయముగాని, ఈమూటిలో నెదియో యొకటి మాకు పంపినయెడల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, కరీరాంగ్యము, భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళాశ్ర సాఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంకతులు దాఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు. 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవ్రాసినసంకతుల సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు, జరుగజూపు ప్రతిసంకర ఫలములు, అనగా, మహాదళ, అంబర్కాఫలములు గల పూరా జాతకము, రాశ్రుసమృత్తుగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు. 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించుకొనువారు రు. 2 లు, అడ్వాన్సు ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రు. 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం. ౧౦ వరకు ముందు జరుగజూపు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు. 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాడము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషముందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈగ్రంథము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూభవిష్యద్వర్తమానఫలములు అతిసులభముగా తెలియను. కావలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు. 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్చుపూర్తికయి సిద్ధముగా నున్నది. 800 పేజీలు. ఇందు లగ్న స్థూటము, ప్రహస్థూటము, భావస్థూటము, మధ్యలములు, మోడకపర్వ, అష్టకపర్వ, తాత్పర్యసహితముగా నుచురు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాశ్రములతోను దృవిత భావఫలములు మహాదళ ఆతరకాఫలములను, ఇంకను అనేక సంకతులతో మిక్కిలి సులభతైలిం అభ్యర్థనముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంకతులు పూర్తిగా తెలియను. ఈ గ్రంథము నచ్చునియెడల తిరిగి సామ్యు వాచకు చేయుచును. ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు భాగ్యములంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పొస్త్రుఖర్చులు గాక రూ. 2-0-0-0 లు.

అలస్యవైశాఖ ప్రతులు దొరకవు.
ఆ కేళ్ల వెంకిట శాస్త్రి.

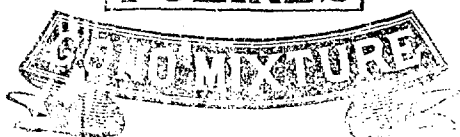
(3512) గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు.
(గోపాలజిల్లా)

"తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము."

మీరు ఇల్లుకడలక నే తెలుగు పాఠశాలకు నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. వివరముల క్రింది చిరునామాకు కార్డు వ్రాయండి!
(13) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

THE
Kalapatharu Ayurvedic Works
FOUNDED AND DIRECTED BY
**MAHAMAHOPADHYAYA KAVIRAJ,
GANANATH SEN, SARASWATI M A., L M**
Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength (3894)
If not you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power Try
BRISHA JOGA
Prepared on the basis of the Mukaradhwaj,
Gold, Musk, etc., in assimilable form
It Guarantees Results
It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPERB-MANHOOD.
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4 Per V. P. P. Rs 6-10.
94, Grey Street, CALCUTTA.

POLINES

18 సంవత్సరముల నుండి చాలా ప్రసిద్ధి జేచినది.

ఈ ఔషధము గ నేరమా మొదలగు అన్ని విధములైన గములకు గాఢంగా చెప్పబడినది ఇది సులభమైన చరమాంతరములకు మృత్యు తయారుచేయుచున్నది. ఒక నెల తాను నేపించిన ఉపయోగము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలమున వ్యాధిని ఉత్తమము. అయిదు నెలలలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంకొక మించి వ్రాయబడినది. ఒక నెల సానుకు చెప్పించుకొని నేపించినప గాఢము అనభవమునా గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రు 3-7-0 రెండింటికీ రు 6-10-0 మూడింటికీ రు 3-12-0 మాత్రమే.

[8450] ఈ ఔషధములు యంగ్లీషున వ్రాయబడి యుచితము
D. polines & Co
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
Calcutta

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ తేయాకు గులాబి సబ్బు

ముఖము, మాస్తములు మున్నగువాని సహజపు అంగసౌందర్యమును చెదకుండ సురక్షించుకొని, సౌందర్యవతులుగా నుండు నారీమణుల కిది ప్రథమ సహాయము నిచ్చును మీ శరీరములకు కావలసిన సువాసన గల సబ్బు.

(సి) ఈ సబ్బుయొక్క ఉపయోగము నిరుపమానము. అన్ని దుకాణములలో దొరకును.

అమృతాంజనము

తలనెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నెప్పులను కూడ నూ అమృతాంజనము వాడినంత మాత్రమున నయమగును వెల 0-10-0 అణాలు. అమృతాంజనము డిపో. నుడరాసుబొంబాయి.

చంద్రమండనము

గనెరియా

అను సెగరోగమునకు మరారము పథ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎటువైపు, పాపు, పన, అను మూడు విధముల సెగరోగమును మూడు పూడి లో మూడును. శ్రీలక్ష్మి వ్యాధులకు మూడు ఇది గాఢ ధము. (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

కుష్టురోగ నివారణి

యోగ్యతాపత్రములు (873)

కుష్టురోగములు నివారణ కావను అనుమానముతో వ్యాధి యేల కృత్రిమముకాదను? కేసు 18 సం॥ ముల నుంచియు నాన్నేహితులు కొందరు 5, 6 సం॥ ముల నుంచియు, కష్టము స్పర్శజ్ఞానములేని మచ్చలు, పొడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. పిరి "కుష్టురోగనివారణి" నేపించి రోగవిముక్తులమై చాలసఖముగా యున్నాము.

N. వెంటరెడ్డి, భూస్వామి, కంటేన కృష్ణాజిల్లా అసైదక కుష్టురోగములను, కుదుర్చుటలో దీనినిమించి దివ్యా షధము లేదు. గుణములేదని ఋజువుచేయువారికి రు 116 లు బహమానము "మా కుష్టురోగనివారణి" ఘనవిని మాకు కుష్టురోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నది జాగ్రత్త. ఒక నెల దినములకంటె అధికముగా సరిపడుచుండు డబ్బీ రు 6-0-0.

ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం.

(8888-878) కొత్తపేటపొస్టు (గోదావరి జిల్లా)

INDIA'S OWN VEDIC RISHI'S

GIFT FOR ALL AGES.

The proved best tonic for all unfit conditions of the Body Mind and Higher Centres. Stops Mind wandering, Forgetfulness and develops a magnificent never-forgetting Memory.

Makes you feel fit as a Prize Fighter all the day no disappointment. Price per phial Rs. 1/3, Dozen Rs. 16/3, Literature Free.

The Hindu Medicine,

Post Box No. 841, Calcutta.

పాదర కామేశ్వరి లేవ్యామి

దుర్బలలపాలిటి సుజీవి:— మేహము, నిక్కాక, శుక్ల వద్దము, నిస్సత్తున, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యశ్వనమును, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని, సంతాన ప్రాప్తిని, కలిగించు వర్షసాధము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కు డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0—8—0 (8851)

రోజూపువ్వు లేవ్యామి:— ఇది నులబద్ధమును పోగొట్టి కాల విలేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాాయము 15 కు డబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0. [1]

పి. పి. అంబుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, నెరికేపి, నెల్లూరుజిల్లా

తామర తైలము

వేలకు వేలు డబ్బాలు చిక్రయము వెల 0-6-0. రాజరాజి గుర్తుల తామరతైలము పూతినాశకము లగు చాల మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుట యందు కేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తరలాలభివృత్తి తుదితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

భృంగామలక తైలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగామలక తైలము:— కిన్నెరు మర్దనలేసినను ముక్కులో ప్రతిదినమున నక్యముచేసినను రోగోగములను పోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము:— కలకు పట్టించిన కంటి రోగములను పోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము:— అపస్తంబరోగమును ఉత్తాద రోగమును, కఫరోగములను పోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము:— కలకెండ్రుకలను కుమ్మి దలకలె నల్లగాచేయును.

4 ఔన్సుల సీసా వెల రూ 1

1 పౌను " " 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకవి, బి. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హాన్స్ రోడ్,

మాంటు రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

ఎ యి లే న్ బ ర్గు

(3385)

క్రాడు ఆయిల్ ఎంజినులు

"ఎఫ్" టైపు. పరిమాణము 6-100 హెచ్. పి.

ఇప్పుడున్న వనరు ఎంజనులలో కెల్ల సులభమైనది, ధర తక్కువది.

ఎంజనులో చిక్కులేమియు నుండవు. సులభముగా నుండును.

కనిని సమ్యక్ముగా ఆగకుండా చేయును. ఎంజనులోని వివిధాంగములు చాల మంచివి, ఖర్చుతక్కువ, మిక్కిలి సమ్యక్మైనవి.

చాల డబ్బు పెట్టికొను పెద్దపెద్ద ఎంజనులతో సమానమైనది. డబ్బు దండుగలేదు.

10-12 హెచ్. పి.	మామూలుధర రు 2045	ప్రత్యేకపుధర రు 1842
20-24 " "	" " 2909	" " 2618

"డెన్ ట్టు" వర్క్ లో కనలనే పనింపబడు పోర్టుబల్ పంపులు.

214 పైజ ఎంజను పరిమాణము 6 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 330 గాలనులు
216 " ఎంజను పరిమాణము 8 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 457 ³ " "
218 " ఎంజను పరిమాణము 10 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 622 ³ " "

WIELE & KLEIN

Importers, Manufacturers' Representatives, Agents and General Merchants,
MOUNT ROAD, MADRAS.

Telephone 248.

Telegram: "KLEINCO," MADRAS.